

Základní škola a Mateřská škola Horní Bradlo, okres Chrudim

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Studánka

Motto: „Správně vidíme jen srdcem, co je důležité, je očím neviditelné.“

Antonie De Saint-Exupéry

Horní Bradlo, 1. 9. 2023

Obsah:

- 1. Charakteristika školy - identifikační údaje**
- 2. Obecná charakteristika školy**
- 3. Podmínky a organizace vzdělávání**
- 4. Vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami**
- 5. Vzdělávání dětí nadaných**
- 6. Vzdělávání dětí od dvou do tří let**
- 7. Organizace vzdělávání**
- 8. Charakteristika vzdělávacího obsahu**
- 9. Vzdělávací obsah**
- 10. Evaluační systém**

Příloha: Třídní vzdělávací program

ŠVP pro PV – ZŠ a MŠ Horní Bradlo, okres Chrudim

1. Charakteristika školy – identifikační údaje

Název školního vzdělávacího programu: **Studánka**

Předkladatel: Základní škola a Mateřská škola Horní Bradlo, okres Chrudim

Ředitelka školy: Mgr. Michaela Stará

Zástupce ředitelky: Mgr. Jitka Matěnová

Internetové stránky školy: www.zshornibradlo.cz

Kontakt: Telefon 469 338 159
 E-mail: zshornibradlo@seznam.cz

Zřizovatel: Obec Horní Bradlo, 539 53 Horní Bradlo 7, telefon: 469 338 121
 E-mail: ou@hornibradlo.cz

Název příspěvkové organizace: Základní škola a Mateřská škola Horní Bradlo, okres Chrudim

Sídlo příspěvkové organizace: Dolní Bradlo 21, Horní Bradlo, PSČ 539 53

Identifikační číslo: 70985677

Datum vzniku organizace: 1. ledna 2003

Právní forma organizace: příspěvková organizace

Platnost dokumentu: od 1. září 2023 do 1. září 2026

Dokument projednán na pedagogické radě: 1. 9. 2023

Kontaktní osoba: Mgr. Jitka Matěnová, zástupce ředitelky

Mgr. Michaela Stará
ředitelka školy

razítko školy

2. Obecná charakteristika školy

Název:	Základní škola a Mateřská škola Horní Bradlo, okres Chrudim	
REDIZO:	600 090 264	
IZO:	102 130 965	
Vzdělávací programy:	Základní škola, Školní vzdělávací program základního vzdělávání Studánka Mateřská škola, Školní vzdělávací program předškolního vzdělávání Studánka	
Plně organizovaná základní škola		
Součástí školy:	základní škola	(kapacita 40)
	školní družina	(kapacita 25)
	mateřská škola	(kapacita 25)
	školní jídelna	(kapacita 110)

Spádová oblast školy:

Horní Bradlo, Vršov, Travná, Malá Střítež, Velká Střítež, Chloumek, Rušínov, Klokočov

Základní škola Horní Bradlo je málotřídní základní škola, která poskytuje základní vzdělání žákům 1.stupně. Vyučuje se ve dvou třídách. Od 1.1.2003, kdy se škola stala právním subjektem – příspěvkovou organizací, je součástí školy také mateřská škola, školní družina a školní jídelna.

Mateřská škola

Jednotřídní mateřská škola vznikla přístavbou jako pravé křídlo budovy s pěkným základním vybavením a tvoří součást budovy základní školy. Zajišťuje celodenní péči. Součástí areálu je velká, prostorná zahrada, kde je dětské sportovní hřiště, průlezky a pískoviště a různá zákoutí tvořená keři. V okolí areálu jsou louky, pole, lesy – ideální místa pro výchovné, vzdělávací i relaxační vycházky. Mezi MŠ a ZŠ je umístěna školní jídelna sloužící pro obě zařízení.

Filozofií naší mateřské školy je :

„Prostřednictvím činností a přístupu všech zaměstnanců vytvářet takové prostředí, kde děti najdou spokojenost, pohodu a pocit bezpečí.“

Mateřská škola je prvním článkem řetězce vzdělávací soustavy, který významně ovlivňuje osobnost dítěte a formuje jej žádoucím způsobem na zvládnání nároků bližší i vzdálenější budoucnosti.

Předškolní dítě je okouzleno okolním světem, je zvědavé, radostné, plné energie a zaujaté o každou činnost. V tomto období se již upevňují určité povahové rysy, které dávají většinou tušit jaké dítě asi bude.

A právě tady se otvírá široké pole působnosti mateřské školy, které má možnost žádoucím způsobem vést a formovat budoucího samostatného, sebevědomého, odpovědného a moudrého člověka.

3. Podmínky a organizace vzdělávání

Věcné podmínky

- Škola má k dispozici jednu třídu, ke které přiléhají dva námětové koutky, hygienické zařízení a šatna. Zde probíhají veškeré denní aktivity včetně stolování a odpočinku dětí.
- Vybavení pomůckami, hračkami, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí a jejich věku, a podle možností je obměňováno a doplňováno.
- Podstatná část hraček je umístěna tak, aby si je děti mohly samostatně brát, a aby na ně viděly.
- Hygienické zařízení, vybavení pro odpočinek i dětský nábytek odpovídají počtu dětí a jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a estetického vzhledu.
- Děti se samy podílí na úpravě a výzdobě prostředí, které je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné a mohly je zhlédnout i rodiče.
- Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje rozsáhlá školní zahrada, která je dostatečně vybavena.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory školy splňují bezpečnostní a hygienické normy podle daných předpisů.

Evaluace:

MŠ je nově vymalována. Do celé školky se postupně pořizuje nový nábytek. V roce 2022 jsme zakoupili nové lůžkoviny a povlečení. Děti mají dostatek hraček i pomůcek.

Záměr:

V následujících letech plánujeme na školní zahradě rekonstrukci pískoviště s lepším řešením zakrytí.

Personální podmínky a pedagogické zajištění

V MŠ pracují 2 kvalifikované učitelky, jedna provozní pracovnice a jeden školník a topič v jedné osobě na zkrácený úvazek.

- Pedagogové se dále vzdělávají a ke vzdělávání se snaží přistupovat aktivně.
- Služby jsou zajištěny tak, aby byla vždy zajištěna optimální pedagogická péče.
- Spolupráce obou pedagogů funguje na základě společně vytvořených pravidel.

Evaluace:

Sdílení zkušeností pedagogů ze seminářů. Jasné vymezení kompetencí a náplně práce všech zaměstnanců podílejících se na chodu MŠ.

Záměr:

Dále vyhledávat semináře a webináře dle pedagogického zaměření učitelek a potřeb školy. Poznatky a dovednosti ze seminářů aplikovat ve školní praxi.

Životospráva dětí v MŠ

- Snažíme se dětem poskytovat plnohodnotnou a vyváženou stravu podle příslušných předpisů.
- Usilujeme o vhodnou skladbu jídelníčku a dodržování technologie přípravy pokrmů a nápojů.
- Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne dítěte v MŠ.
- Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné (3 hodinové) intervaly.
- Děti nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování.
- Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku (s ohledem na kvalitu ovzduší) a mají

dostatek volného pohybu. Snažíme se zajistit vhodné pomůcky k pohybovým aktivitám ve třídě.

- Respektujeme individuální potřebu spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Dětem s nižší potřebou spánku nabízíme jiný klidný program.
- Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují dětem přirozený vzor.

Evaluace:

V oblasti životosprávy jsou respektovány potřeby dítěte.

Psychosociální podmínky dětí v MŠ

- Usilujeme o to, aby se děti i dospělí cítili v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně a bezpečně.
- Nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí a situace.
- Nikdo není zvýhodňován ani znevýhodněn, všechny děti mají stejná práva a povinnosti.
- V dětech se snažíme rozvíjet citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, pomoc a podporu. Cílem je spolehlivost a důvěryhodnost dospělých.
- Nepoužíváme negativní komentáře a podporujeme děti v samostatných pokusech, dostatečně chválíme a pozitivně hodnotíme.
- Respektujeme potřeby dětí a pomáháme je uspokojovat.
- Vzdělávací nabídku přizpůsobujeme mentalitě předškolního dítěte a jeho potřebám. Je naším zájmem, aby byla dětem tematicky blízká, snadno pochopitelná, přiměřeně náročná a dítěti potřebná.
- Na nejmenší možnou míru eliminujeme stres a spěch.
- Záměrem je podporující a sympatizující způsob pedagogického vedení, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Nechceme s dětmi manipulovat a organizování dítěte omezujeme na nezbytně nutné činnosti - např. při odchodu na pobyt venku apod.
- Snažíme se, aby se dětem dostávalo jasných a srozumitelných pokynů.
- Usilujeme o to, aby třída byla pro děti kamarádkým prostředím, v němž jsou rády.

Evaluace:

Podařilo se nám naučit děti vzájemně pomáhat druhým, nabízet svou pomoc mladším dětem i učitelkám.

Záměr:

Nadále vést děti k citlivému a ohleduplnému jednání. Prostředkem k dosažení tohoto cíle je pro nás dlouhodobé, nenásilné, citlivé a přesto důsledné vedení všech dětí v průběhu celého výchovně – vzdělávacího procesu.

Řízení mateřské školy

- Jsou jasně vymezeny povinnosti, úkoly a pravomoci všech pracovníků.
- Snahou je vytvářet důvěrné a tolerantní prostředí, kde je všem zaměstnancům ponechán dostatek pravomocí, a kde je respektován jejich názor. Vedoucí učitelka podporuje spoluúčast všech pracovníků na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.
- Obě pedagogické pracovnice tvoří tým a zvou ke spolupráci rodiče.
- Učitelky pracují od září 2008 na aktualizaci ŠVP, z výsledků evaluace a hodnocení všech stránek chodu školy se snaží vyvozovat závěry pro další práci.
- MŠ spolupracuje se zřizovatelem, ZŠ, dětskými lékaři, a pokud se vyskytnou výchovně vzdělávací problémy, tak i s příslušnými odborníky (PPP).

Evaluační:

Byl vytvořený ucelený evaluační systém a zaveden systém vzájemných hospitací.

Záměr:

Komunikovat s okolními mateřskými školami.

Spoluúčast rodičů

Spolupráce s rodiči funguje na základě partnerství. Usilujeme o vzájemnou důvěru, vstřícnost, pochopení, respekt a ochotu spolupracovat.

- Snažíme se podporovat rodinnou výchovu a pomáhat rodičům v péči o dítě.
- Nabízíme rodičům poradenský servis.
- Chráníme soukromí rodiny a zachováváme mlčenlivost.
- Při každém kontaktu informujeme rodiče o problémech, ale hlavně o úspěších dítěte, pokud mají rodiče zájem, domlouváme se na společném postupu při výchově a vzdělávání dětí.
- Rodiče mají možnost se podílet na dění v MŠ, účastnit se různých programů, podle svého zájmu vstupovat do her svých dětí – včetně doby adaptačního procesu.
- Projeví-li rodiče zájem, mají možnost spolupracovat při vytváření plánů a programu MŠ, případně mohou kdykoli navštívit školu a zapojit se do her svých dětí.
- Organizujeme společné schůzky, setkání a akce s rodiči (minimálně 6x do roka).
- Usilujeme o spolupráci rodičů při výchovně vzdělávací práci, snažíme se různými způsoby zapojovat rodiče do společných činností s dětmi („plnění domácích úkolů“, maškarní karneval apod.).
- Prohlubujeme spolupráci s rodiči předškolních dětí při přípravě na vstup do 1. třídy ZŠ.
- Využíváme nabídek rodičů k opravám školního vybavení.

Společné akce pro rodiče s dětmi

- Drakiáda
 - Martinská slavnost
 - Oslavy všech svátků (Vánoce, Velikonoce. Den matek aj.)
 - Dětský maškarní karneval
 - Oslava MDD.
 - Rozloučení s předškoláky
 - Rozloučení se školním rokem
- Návrhy na rozšíření spolupráce budou realizovány za aktivní účasti kolektivu školy, dětí a rodičů.

Evaluační:

ŠVP si dává za cíl oslovit rodiče jako partnery a otevírá jim možnost se zapojit do výchovně – vzdělávacího procesu.

Záměr:

Ještě více vtáhnout rodiče do dění MŠ (společné akce, zapojení rodičů do integrovaných bloků).

Spolupráce s ostatními organizacemi

- se ZŠ

- Informace školy pro rodiče předškolních dětí o akcích pořádaných školou.
- Návštěva předškolních dětí v 1. třídě ZŠ.
- Přítomnost učitelky MŠ při zápisu dětí do 1. třídy.

- se zřizovatelem

ŠVP pro PV – ZŠ a MŠ Horní Bradlo, okres Chrudim

- Je na dobré úrovni, veškeré požadavky jsou projednávány obecním zastupitelstvem a společně řešeny.

Protože vybavení MŠ je zastaralé a je nutná jeho postupná výměna, budou nutné zvýšené investice obce do provozu MŠ. Realizace obnovy zařízení MŠ je závislá na finančních možnostech obce.

- s okolními MŠ

- Spolupráce při organizování výletů, návštěv divadelních představení

- Vzájemná výměna zkušeností mezi učitelkami

- s místní provozovnou Vánoční ozdoby

- Exkurze

- s rekreačním střediskem Tesla - Vršov

- Plavání ve vyhříváném bazénu

- s PPP

- Vyšetření dětí v poradně.

- Konzultace při nápravě vad a poruch

- Výběr vhodné literatury, učebních textů i pomůcek

Evaluaace:

Navštěvujeme řadu divadelních představení v Divadle Karla Pippicha v Chrudimi, předplavecký výcvik v plaveckém bazénu v Hlinsku. Předškolní děti se účastní každoročně „Pohádkové školičky“ v základní škole.

Záměr:

Navázat užší spolupráci s místní knihovnou, navazovat nové kontakty.

4. Vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami

Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Při vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou opatření stanovována školským poradenským zařízením po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je školní vzdělávací program podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory / to zpracovává škola samostatně/ a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálně vzdělávacího plánu /zpracovává škola na základě doporučení školského poradenského zařízení./

System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Plán pedagogické podpory sestavuje učitelka, má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory mezi učiteli s cílem stanovení metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Bude stanoven termín přípravy plánu pedagogické podpory a učitel zorganizuje společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte.

Pro vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními.

Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálně vzdělávacími potřebami je vedoucí učitelka, ta pověřuje učitele sestavením plánu pedagogické podpory, individuálně vzdělávacím plánem a komunikuje se zákonnými zástupci.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

- Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí.
- vzděláváme děti ve skupinách a individuálně podle potřeb dětí
- realizujeme všechna stanovená podpůrná opatření
- zaměřujeme se na osvojení dovedností v úrovni odpovídajícím individuálním potřebám • zaměřených na sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- spolupracujeme se zákonnými zástupci, se školskými poradenskými zařízeními i s jinými odborníky / logopedická ambulance
- zajišťujeme přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření

Evaluaace:

Učitelé vedou ostatní děti k tomu, že je třeba si navzájem pomáhat, brát na druhé ohled, respektovat tempo a odlišné potřeby druhých. Organizace dne a plánování činností jde v souladu s mírou postižení a individuálních potřeb dítěte.

Záměry:

Mateřská škola spolupracuje s rodiči dítěte – zprostředkovává kontakty s poradenským zařízením, učitelky pravidelně komunikují s rodiči o vývoji a pokrocích dítěte. V případě potřeby jsou učitelky připraveny vzdělávat se v dané oblasti formou DVPP.

5. Vzdělávání dětí nadaných

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby, než vyšetření proběhne, postupujeme při vzdělávání podle plánu pedagogické podpory. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocení v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

Evaluaace:

Rozvoj a podpora mimořádných schopností a nadání je zajišťována předkládáním vyššího stupně složitosti nabízených činností, využitím vhodných didaktických pomůcek, materiálů, volbou vhodných metod, forem výuky, individuálním přístupem, nabízenými specifickými činnostmi.

Záměry:

Prostřednictvím kvalitní pedagogické diagnostiky vyhledávat mimořádně nadané děti a formou integrovaného vzdělávání a individualizované výuky podporovat rozvoj talentu.

6. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání dětí od dvou do tří let má svá specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje, poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v čase, žije přítomností. V pohybových situacích je méně obratné.

Dvouleté děti se učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu.

Je nutné citlivé přizpůsobení organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponechání co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

V naší jednotřídní mateřské škole zatím nejsou podmínky pro vzdělávání dvouletých dětí, jsou přijímány děti zpravidla od 3 let.

Evaluační:

Prostorové možnosti naší jednotřídní mateřské školy jsou omezené z hlediska plochy k bezpečnému volnému pohybu nejmenších dětí i potřeby dalších nezbytných úložných prostor.

Záměr:

V dalších letech neplánujeme přijímat do mateřské školy děti dvouleté.

7. Organizace vzdělávání

Přijímání dětí

- Zápis do MŠ je vyhlášen každoročně, vždy v období od 2. května do 16. května. Rodičovská veřejnost je upozorněna vylepením plakátů, ohlášením obecním rozhlasem a prostřednictvím webových stránek školy.
- Přijímány jsou děti až do naplnění kapacity.
- Přijímány jsou děti ve věku zpravidla od 3 let do 6 let, rodičům je nabídnuta adaptace dětí do kolektivu, která je uzpůsobena potřebám dítěte.
- Zápis je povinný pro děti, které dovrší 5 let do konce stávajícího roku, pokud ještě do mateřské školy nedocházejí.
- Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech 4 souvislé hodiny denně, od 8.00 hodin do 12.00 hodin.
- Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, pro něj může zvolit individuální vzdělávání.
- Integrace postižených dětí v MŠ, podmínky integrace jsou upravovány podle potřeby postiženého dítěte – pro dítě je vypracován individuální vzdělávací plán.
- Ukončení docházky dítěte – odchod do ZŠ, ohlášení dítěte z MŠ, neomluvená absence minimálně 2 měsíce.
- Odklad povinné školní docházky – dítě zůstává v MŠ.

Organizace

- Snažíme se o dostatečně pružný denní řád, který reaguje na individuální možnosti dětí, na jejich zájem o činnosti, zaujatost a jejich potřeby.
- Dětem chceme umožnit potřebné zázemí, klid, bezpečnost i soukromí.
- Usilujeme o vyváženost spontánních a řízených činností a snažíme se, aby děti měly dostatek prostoru a času pro spontánní hru.
- Rodiče mají možnost přivádět své dítě do MŠ do 8.00 hodin.
- Všichni zaměstnanci školy reagují na individuální potřeby dětí a snaží se pomáhat v jejich uspokojování. Dětem se plně věnují.
- Záměrem pedagogů je zatěžovat děti přiměřeně, v rámci jejich možností a umožnit dětem kdykoliv relaxovat.
- Nově příchozím dětem nabízíme individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- Do denního programu pravidelně zařazujeme zdravotně preventivní pohybové aktivity.
- Usilujeme, abychom děti podněcovali k vlastní aktivitě a experimentování a umožňujeme jim pracovat svým tempem.
- Při plánování denních činností vycházíme z projektu školy, s ohledem na vzdělávací potřeby dětí, jejich možnosti a zájem.
- Nepřekračujeme doporučené počty dětí ve třídě.

8. Charakteristika vzdělávacího obsahu

Záměrem výchovného působení a filosofií naší školy je vytvořit MŠ rodinného typu s úzkými vazbami na rodiče. Chceme umožnit dětem prožít aktivní a šťastné dětství tím, že jim vytvoříme pohodové a přátelské prostředí bez zbytečného spěchu, kde se budou cítit dobře, kde bude kamarádká nálada, pochopení a láska.

Usilujeme o rozvoj samostatných a zdravě sebevědomých dětí cestou přirozené výchovy, chceme položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb, učit je zdravému stravování, uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání, a to vše společnou cestou s rodiči.

Rámcové cíle předškolního vzdělávání všeobecně:

- Rozvíjení dítěte a jeho schopnost učení.
- Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.
- Získání osobní samostatnosti a schopnosti se projevit jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Konkrétně na škole preferujeme praktické činnosti, které:

- seznamují děti s přírodou a přírodními jevy, kladou důraz na bezprostřední kontakt s přírodou, na její pozorování a poznávání, napomáhají navazovat na poznatky a znalosti dětí z oblasti zemědělství, práce na poli a zahradách, a které využívají přírodního prostředí k rozvoji poznání;
- umožňují vnímat okolní svět všemi smysly (prožitky dětí -návštěva provozovny Vánoční ozdoby, vánoční a velikonoční vesnické tradice, maškarní karneval, návštěva divadla, společný výlet)
- zaměřují se na oblast ekologie – aktivně chránit přírodu, tj. provádět ve svém okolí sběr, třídění odpadu, jarní úklid, pozorování dění ve sběrně kovového odpadu, vést děti k práci na školní zahradě včetně péče o květiny;

- vedou ke zdravému životnímu stylu (zdravá výživa, pohyb, otužování), ke spolupráci s rodinou při vytváření a upevňování zdravých výživových a stravovacích návyků, k respektování potřeb každého dítěte, k péči o klidné a kulturní prostředí při stolování a upevňují správné návyky při stolování;
- podporují vytváření kladných vzájemných vztahů - vlídnost, ohleduplnost, vzájemná pomoc, slušnost, pěkné vztahy mezi dětmi, tzn. vlastnosti, které by si dítě mělo osvojit, aby mohlo plně přijímat všechny informace a podněty z okolního světa;
- věnují maximální pozornost dětské tvořivosti a umožňují dětem seberealizaci ve všech podobách (samostatné myšlení, logická úvaha, řešení problémových situací, vymýšlení příběhů apod.);
- ponechávají dětem dostatečný prostor k uplatnění jejich aktivity, která převažuje nad aktivitou učitelky (učitelka činnost řídí, příliš nezasahuje, neomezuje jejich vlastní projev);
- využívají dramatizace (vyjadřování činností, jevů a věcí pomocí pohybu těla, gesty, mimikou obličeje, zvuky apod.);
- věnují zvýšenou pozornost celkovému řečovému projevu dítěte (denní zařazování jazykových cvičení - říkadla, vyprávění, rytmizační, sluchová a jiná cvičení a hry zaměřené na artikulaci, hlasitost, plynulost, tempo řeči a správnou výslovnost všech hlásek);
- napomáhají k rozvoji pohybových schopností a dovedností dítěte, k posilování jeho mravních vlastností a k upevňování jeho zdraví, včetně relaxačních cvičení;
- posilují sebeobslužné dovednosti a návyky a vedou děti k samostatnosti.

Ve vzdělávání dětí upřednostňujeme:

- Uvolňování hravých činností směrem k dětem - přizpůsobeny režimové činnosti.
- Tvořivost dětí ve všech oblastech – aktivita dětí převažuje nad řídicí činností pedagoga.
- Odbourávání přenosu informací, nadbytečných faktů, direktivního přístupu pedagoga k dětem, zaměření na prožitkové poznávání.
- Vedení dětí k samostatnosti, k posilování vlastního sebevědomí, sebedůvěry, vedení dětí ke spolurozhodování a k sounáležitosti s celým kolektivem.
- Tematické plánování, včetně zpracování situačních momentů, reakce na zájmy, potřeby, vědomosti dětí, včetně stanovení dominantních oblastí rozvoje osobnosti.
- Využívání námětů ročních období v průběhu práce s dětmi po celý rok.
- Plánujeme vytvářet různorodé hrací koutky, a tím umožnit dětem výběr činností podle zájmu a potřeb dětí ve skupinách, individuálně i v kolektivu.

Formy vzdělávání:

Vzdělávání se uskutečňuje po celý den pobytu dětí v MŠ – tj. při všech činnostech. Dopolední činnosti probíhají formou plánovaných tematických celků, které na sebe úzce navazují. Využíváme situačních momentů, respektujeme přání, potřeby a zájmy jedince. Rovněž se snažíme zajistit rovnováhu činností řízených, spontánních i relaxačních. Cíle plníme průběžně již od ranních hodin. Preferujeme metody a formy, které respektují specifika předškolního vzdělávání.

Součástí vzdělávání jsou akce školní i mimoškolní, které cíleně doplňují, obohacují a zpestřují vzdělávací proces. Značný přínos pro rozvoj osobnosti dítěte má spolupráce s nejrůznějšími institucemi a organizacemi. Vzdělávání dětí v mateřské škole realizujeme prostřednictvím třídního plánu, který je zpracován v návaznosti na ŠVP.

Obvyklý denní program:

- Spontánní hry - uplatňované při příchodu do školy a v odpoledních hodinách – prostor pro individuální péči.
- Řízené činnosti – pracovní činnosti během dopoledne, jazykové chvílky.

ŠVP pro PV – ZŠ a MŠ Horní Bradlo, okres Chrudim

- Pohybové aktivity – ve třídě během her a ranního cvičení, při pobytu venku (využití zahrady, blízkého hřiště, přírody), během celého dne jsou zařazovány pohybové chvilky.
 - Odpočinek, spánek – podle individuálních potřeb dítěte.
- Všechny činnosti jsou přizpůsobovány okolnostem a potřebám dětí.

Péče o děti ze znevýhodněného sociokulturního prostředí:

Zahrnuje zejména zvýšenou IP, v některých případech i bližší spolupráci s dětskou lékařkou.

Dílčí projekty:

Já kouřit nebudu a vím proč – prevence patologických jevů
Panenka Jablenka a kluk Viktor – prevence patologických jevů
Děti v dopravním provozu aneb o klukovi z počítače – bezpečnost a ochrana zdraví
Máme zelenou – bezpečnost, dopravní předpisy
Zdravá školka – environmentální výchova a zdravý životní styl
Rady dráčka Záchranáčka – požární ochrana

Ekologie:

Je součástí každodenního pobytu venku, ale i přímé vzdělávací práce pedagoga, včetně některých akcí školy, které tyto prvky zahrnují (např. sběr starého papíru).

9. Vzdělávací obsah

Hlavním prostředkem rozvoje a kultivace předškolního dítěte, obohacení jeho poznání i sociální zkušenosti v mateřské škole je obsah předškolního vzdělávání. Obsah je strukturován do oblastí, které reflektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení. Jednotlivé oblasti vzdělávání jsou rozlišeny na základě vztahů, které si dítě postupně vytváří k sobě samému, k druhým lidem i k okolnímu světu.

Interakčních oblastí je celkem pět: biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální. Od nich jsou odvozeny oblasti předškolního vzdělávání, které jsou v rámcovém plánu nazvány:

- 1.Dítě a jeho tělo**
- 2.Dítě a jeho psychika**
- 3.Dítě a ten druhý**
- 4.Dítě a společnost**
- 5.Dítě a svět**

Program předškolního vzdělávání

I. Dítě a jeho tělo

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Koordinovat lokomoci a další polohy či pohyby, sladit pohyb s rytmem a hudbou</p> <p><i>Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti</i></p>	<p>Lokomoční (chůze, běh, skoky, hody, lezení) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)</p>	<p>Chůze se správným držením těla a postavením hlavy, v pravidelném rytmu, s doprovodnými pohyby paží. mezi překážkami, po nerovném terénu, s překračováním překážek, po schodech oběma směry i ve dvojicích, trojicích, řadách, po zvýšené rovině s využitím různých druhů chůze, se správným odvíjením chodidel, překračování různě vysokých překážek na zemi, zaujmout místo na značce, střídání chůze a běhu na smluvený signál, chůze po zvýšené rovině s různými polohami paží, chůze v zástupu za vedoucím dítětem se změnami směru, v kruhu, v udávaném tempu kroku podle říkadla, písničky, hudebního doprovodu, s náčiním</p> <p>Zaujmout místo v daném útvaru (kruh, řada. zástup)</p> <p>Pohotovostní reakce a prostorová orientace - střídat chůzi a běh ve volném prostoru a v určitém útvaru, se změnami směru</p> <p>Chůze s orientací v přírodních podmínkách</p> <p>Sportovní chůze v přírodním terénu, souhra paží, pravidelné tempo kroku (odpočinek po 30 minutách, vzdálenost tam a zpět nejvýše 3 km)</p> <p>Běh - technicky správný běh - ve dvojicích s vyhýbáním, za míčem, při hře s orientací v prostoru, s lehkým náčiním v ruce</p> <p>Běh rytmický v udávaném tempu, běh v tanečních hrách</p> <p>Běh za vedoucím dítětem se změnami směru dle pokynů učitelky, v zástupech, v kruhu volném i vázaném</p> <p>Rychlý výběh z dané mety na smluvený signál - soutěže</p>	<p>švihadlo, lano, tyč. krabice, lavičky, drátěnky, kladina, žebřík. s předmětem na hlavě závody družstev. honička s pravidly Na čerta. Na lišku. Na kvočnu. Na medvěda. Na žízalu (s motivujícím předmětem) - vhodná obuv. se zátěží.</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
	<p>Rozvoj obratnosti a odvahy dětí (přírodní terén, náradí, náčiní, průlezky, skluzavky, překážkové dráhy)</p>	<p>Změna směru běhu na signál jednotlivě i ve dvojicích Sportovní běh - správná technika (poloha trupu, pohyby paží, dýchání, odraz), běh o závod z vysokého startu na 10 - 15 m Přerušeni pohybu v různé poloze – „štronzo“ Poskoky snožmo vpřed, vzad, plynule za sebou i střídavě. vpravo, vlevo, s obměnami, přes čáru, lano. tyče Krok poskočný v rytmu hudby, písňe Poskoky v dřepu na místě, vpřed. vzad. stranou Poskoky jednož do stoje rozkročného Přeskok nízkých překážek plynule za sebou v chůzi, v běhu Skok - energický rozběh, odvážný odraz a měkký doskok při překonávání nízkých překážek a na rytmické podněty - rozvoj rychlosti, dynamické síly. obratnosti a koordinace pohybů Hmity podřepmo jako příprava na odraz s pohyby paží. limity podřepmo s výskokem Skoky snožmo na místě a z místa (vrabec), skoky snožmo do výšky s obměnami a obraty Přeskoky gumy a lana během, přeskoky nízkých překážek plynule za sebou Skok do stoje rozkročného ze dřepu Výskok snožmo na přiměřené náradí z místa i s rozběhem do vzporu klečmo, do vzporu dřepmo Skok do výšky - přes gumu z místa snožmo -správné provedení Skok s obraty (čtvrtobrat. půlobrat kolem výškové osy). s obměnami Skok do výšky z místa, s rozběhem Skok do dálky z místa s pérováním a souhybnými přípravnými pohyby paží (zaměřit se na odraz), s rozběhem - soutěž - skok do písku Poskoky jednož na místě, z místa Skoky ve vzporu dřepmo „žabičky“ Seskoky s vyšší roviny s limitem podřepmo na měkkou podložku do dřepu, stoje, vzpažit</p>	<p>bez zátěže s využitím míče, kuželek, barevných stužek - nedotýkat se rukama podlahy S využitím tyčí, švédské bedny, kostek, lana výška asi 40 cm</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu</p>	<p>Lokomoční (chůze, běh, skoky, hody, lezení) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnost,</p>	<p>Hmity s výskokem do vzpažení se správnou koordinací celého těla. Výskok s dosahováním na zavěšený předmět z místa i s rozběhem. Skoky přes kmitající gumu, švihadlo, lano. Taneční skoky: cval stranou a vpřed "koníček cválá" - střídat s během Lezení v podporu dřepmo v rovině vpřed, vzad, po zvýšené ploše, stranou, po třech - jedna noha nebo paže zdvižena. Lezení v podporu vzadu volně v prostoru vpřed i vzad, určeným směrem na danou vzdálenost, stranou, po "třech" i s předmětem na bříše. Plazení po bříše i pod překážkami, po zádech i pod překážkami se zapojením celého těla, po lavičce přitahováním pažemi sunem v lehu na bříše, v lehu po rovné zvýšené ploše přitahováním ve vzpažení. Výstup a sestup se správným uchopením rukama, se střídavým uchopením rukama - žebřík, žebřiny. Podlézání různě vysokých překážek bez dotyku. Skluz po šikmé ploše v sedu, v podřepu, v lehu na zádech s přidržováním rukama v připázení i ve vzpažení. Přelézání různě vysokých překážek. Prolézání "tunelem" plížením a v podporu dřepmo. Prolézání překážek o nestejně šířce a výšce. Vylézání a slézání přiměřeného nářadí. Překonávání překážek všemi způsoby. Bezpečná chůze po schodech nahoru i dolů bez držení. Pohotovité změny postojů a poloh, cvičení rovnováhy na zemi i na vyvýšené ploše, překonávání strachu z nezvyklých poloh hlavy a těla. Střídání jednotlivých poloh na pokyn v daném pořadí, střídat polohy a postoje pohotově dle slovní instrukce (střídat leh, klek).</p>	<p>s hudebním doprovodem - žebřík, průlezký. guma. stojany, švédská bedna - zavěšená lavička na žebřinách - i formou soutěží - střídání nohou "letadlo". "včeličky" Hra: Kuba řekl. Na spícího krále</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)</p> <p><i>Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností</i></p>	<p>Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem</p>	<p>Kutálení míče v kruhu, udržovat míč stále v pohybu, procvičit reakci na pohybující se míč, koulet 2-3 míče současně</p> <p>Koulení míče ve dvojicích, v řadách, v různých polohách, daným směrem na cíl v různé vzdálenosti, hlavou i nohama</p> <p>Kutálení míče daným směrem v pohybu (kopaná)</p> <p>Nahodit a chytit lehké náčiní na místě v nízké poloze a va stojí</p> <p>Házení – správný náprah a mrštění paže horním obloukem, správné postavení nohou, koordinace pohybů, prstové držení míče (předmětu), reakce na pohybující se míč</p> <p>Házení lehkými předměty určeným směrem, na daný cíl v rovině, ve zvýšené rovině vertikální, horizontální) horním obloukem se správným postavením trupu a nohou, od pasu obouruč, střídavě levou a pravou rukou, od prsou do dálky a určeným směrem</p> <p>Házení míče na zem s chytáním v nízké poloze i ve stoje, jednotlivě i ve dvojici – přihrávky</p> <p>Hod obouruč na koš se správným držením míče, jednoruč – pravou, levou, ze vzpažení, do dálky určeným směrem (i formou soutěže)</p> <p>Chytání – prstové uchopení míče předáváním různě velkých míčů při hrách – chytání do obou rukou</p> <p>Chytání míče koulejícího se – ve dvojicích, v kruhu, po šikmé ploše</p> <p>Chytání míče hozeného od pasu učitelkou</p> <p>Chytání míče po odrazu od země i z výšky, plynule v rytmu (dribling)</p> <p>Vyhazování míče do výšky oběma rukama se zapojením celého těla, jednoruč střídavě levou a pravou, s obměnami</p> <p>Hra s velkým plážovým míčem jako taneční improvizace</p>	<p>- do branky, na kuželky</p> <p>- drátěnka, papírová koule (obruč, koš) – výšku přizpůsobit výšce dětí)</p> <p>- středně velký míč</p> <p>- házená, košíková</p> <p>Hry: Na jelena Na obra a Palečka</p> <p>Soutěže ve družstvech</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p> <p><i>Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě</i></p>	<p>Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)</p>	<p>Pohyb na sněhu – chůze, sáňkování, bobování, lyžování, koulování na ledu – klouzání po rovině i v mírném svahu z rozběhu ve stoji předkročmo, ve dřepu v písku ve vodě – seznamování s vodou – chůze, splývání, potápění, základy plavání (překonávání strachu z pobytu ve vodě) – předplavecké činnosti (přiměřená hloubka vody)</p> <p>Relaxace, autogenní trénink 1) Cvičení tíhy: Dominantní ruka „je těžká“, pravá noha,... celé tělo „je těžké“ 2) Cvičení tepla: Dominantní ruka „je teplá“, obě ruce jsou teplé,...celé tělo je teplé 3) Regulace srdeční činnosti: Pravá ruka na srdce „srdce tluče kladně a silně“ 4) Dech: „Dech je zcela klidný“ 5) Břišní orgány: „Do oblasti břicha proudí teplo“ 6) Hlava: „Čelo je příjemně chladné“ – představa chladného vánku</p> <p>Jóga pro děti: Pomalé tempo, plynule, správně dýchat. Výběr cviků, např. Relaxace, Čáp, Panáček, Had, Turek, Strom, Zajíc, Žába, Opice, Motýl, Lvíče atd.</p>	<p>Stavby ze sněhu, sněhulák, iglů...</p> <p>Stavby z písku, tunely, hrady</p> <p>Napodobování: natažení a skrčení prstů - pěst</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
		<p>Zdravotní cviky: Šije a pletenec ramenní, paže a ruce: klony v nízkých polohách kroužení rameny - prsty se dotýkají ramen „křídélka“ zdvihání a spouštění ramen pohyby paží napjatých, pokrčených a skrčených v nízkých polohách: dosahování vzhůru, vzad a stranou ve výponu s protažením těla, kroužení paží čelně i bočně „větrníků“ vláčné pohyby paží „vlnky na vodě“, „plují mraky“ svírání ruky v pěst a uvolnění otevírání a zavírání dlaní, protřepání prstů, klopení rukou v zápěstí</p> <p>Svalstvo prsní a zádové: upažením vzpažit, spojit ruce nad hlavou „stříška“ upažit, vztyčit předloktí a ruce „svícen“ upažit, švihy paží vzad, vzpažit zevnitř, hmity paží vzad zapažit, tlesknout za tělem, vzpažit, tlesknout nad hlavou sed, vzpažit zevnitř levou vzad, hmit vzadu, stočit se za paží vlevo, totéž vpravo sed na zemi u stěny nebo na židli, přitisknout bederní část páteře ke stěně, k opěradlu, upažit, hmity pažemi vzad, relaxace leh na zádech, vzpažit, ohnout ruce nad hlavou - „stříška“ pohyby paží napjatých a pokrčených „velcí a malí ptáci“</p>	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
		<p>Svalstvo břišní a bederní: stoj jednož, přitahovat koleno skrčené nohy k bradě úchopem v podkolení sed, leh, pohyby nohou napjatých a skrčených leh na zádech, hmitání napjatých nohou přes sebe křížem mírně od země zdvižených „nůžky“ leh na záda, upažit, ruce položit na zem, přitáhnout koleno k bradě tahem zvolna na 6 dob a zvolna nohu položit, totéž drahou, též oběma krouživé pohyby nohou v lehu na zádech „jízda na kole“ vzpor klečmo, zanožit levou a zpět. totéž pravou</p> <p>Pletenec pánevní a kyčle: stoj jednož, švihy volné nohy i s přidržováním se žebříku, stěny, nábytku leh na záda, pohyby nohou napjatých a skrčených všemi směry střídat leh, sed, klek a stoj na měkké podložce, též o závod leh na boku, upažit a unožit, otočit se na druhý bok, totéž opačně stoj spojný (nevysazovat pánev)</p> <p>Nohy a chodidla: pohyby nohou napjatých a skrčených (jednož i snožmo) v lehu na zádech, na břiše, v sedu. ve stoji podřepy a dřepy s rovnými zády „Cib, cib, cibulka...“ chůze ve volném tempu s propínáním nohou až do špiček „čáp“ poskoky snožmo „vrabci“ klek snožmo, roznožmo i jednož s připojením pohybů paží protřepávání nohou v sedu, lehu i ve stoji sed, skrčit přednožmo a spojit chodidla na sebe tak., aby vytvořila „okénko“, krátká výdrž v sedu a záklonu se zdvižením skrčených nohou „okénko“ ve výši očí leh na zádech, přednožit a střídavě propínat a klopat špičku</p>	<p>Téměř všechny zdravotní cviky provádět s náčiním (míčky, kostky, kroužky, šátky, stužky, silonové drátěnky, krabičky, kuželky. ...)</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
		<p>chůze po laně položeném na zemi podávání drobných předmětů prsty nohou, přenášení kostek, kuliček, stužek uchopených do prstů nohy.</p> <p>Pohyblivost páteře: sed skrčmo skřížný, zapažit povýš pravou i s otočením trupu za rukou, totéž levou, totéž v kleku roznožmo leh na zádech, přitisknout celou páteř k podložce „aby ani myška neproběhla tunelem“, střídat s relaxací, stoj, předklon s dotekem špiček prstů na špičky nohou (nohy jsou v kolenou napjaty), spojit předklon a dřep, též ve dvojicích (děti se drží za obě ruce čelem k sobě), lezení všemi způsoby (s vyloučením lezení po kolenou), leh na zádech, úklon vlevo sunem levé ruky po vnější straně levé nohy co nejnižší, totéž pravou úklony v kleku a v sedu skrčmo skřížném, upažit „letadlo“ vzpor klečmo, vyhrbit páteř a prohnout páteř (v části hrudní, nikoli bederní „kočička“).</p> <p>Otužování vodou, sluncem, vzduchem - nebát se vody, základy plavání</p>	
<p>Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny. zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) <i>Rozvoj a užívání všech smyslů</i></p>	<p>Smyslové a psychomotorické hry</p>	<p>Hmat - zavázané oči: Co je to? Kdo je to? Jaký je to tvar? Co je větší - menší? Čich - zavázané oči: Urči ovoce, zeleninu podle vůně Chut' - Urči ovoce, zeleninu, různé pochutiny podle chuti Sluch - Adame, kde jsi? Ptáčku, jak zpíváš? Sluchová cvičení - zvuky, rytmus, tóny - výška, síla, barva (různé hudební nástroje) Zrak - Rozlišování barev, tvarů, hledání předmětů, zraková cvičení</p>	<p>Ptáček - medvěd. Na budík (hledat tikající budík)</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Ovládat koordinaci ruky a oka. zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p> <p><i>Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností</i> <i>Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů</i></p>	<p>Konstruktivní a grafické činnosti</p>	<p>Posilování svalů na rukou a svalové kontroly při mačkání větších a tužších formátů papíru (jablíčka, míče, velké koule, brambory. - využít při tvořivých hrách)</p> <p>Koordinace obou rukou a zrakové kontroly při vytrhávání menších tvarů (ovoce, zelenina, lupeny, květy - volně podle předkreslených tvarů)</p> <p>Skládání papíru do různých tvarů ze čtverce, z obdélníku, z trojúhelníku podle návodu, instrukcí - požadovat přesnost a pečlivost (lodička, parník, čepice, pouzdro, kelímek, zvířátka, kapesník, šátek, kniha, blahopřání - využít při tvořivých hrách)</p> <p>Lepení- natrhané, nastříhané tvary seskupit podle předlohy i volné fantazie do požadovaného celku a nalepit - udržovat čistotu při samostatné práci (dům, jabloň, vánoční stromeček, plot, květinový záhon, kapřík se šupinami...) - požadovat přesnost a pečlivost</p> <p>Stavby z písku, hlíny, stavebnic podle předloh i fantazie s využitím přírodnin, korálků, knoflíků. ... - tvořivost, fantazie</p> <p>Ochrana přírody a životního prostředí při pobytu venku, pěstitelských činnostech (okopávání, pletí, zalévání...), vycházkách do lesa a přírody v průběhu celého roku</p> <p>Používání nástrojů a dětského zahradního nářadí - dbát na bezpečnost (jednoduché výrobky ze dřeva, polystyrénu, drátu...), úklidové práce kolem MŠ - hrabání listí, zametání. ...</p> <p>Ošetřování rostlin v koutku živé přírody - zalévání, otírání listů, mlžení, kypření</p> <p>Krmení ptáků v krmítku na zahradě, příprava krmítka</p> <p>Sklizeň úrody - ovoce, zeleniny</p> <p>Péče o živočichy v teráriu - podle podmínek</p> <p>Stříhání- správná technika, dodržovat bezpečnost při práci (proužky papíru, předkreslené tvary, nástřih a sestavení např. stromu, panáčka. ...) - papír, textil</p> <p>Péče o hračky - umývání, rovnání, úklid</p>	<p>Koláže, přáníčka, různé výrobky</p>

Očekávané kompetence Dílčí vzdělávací cíle	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky (zvládat osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat se, obouvat apod.) <i>Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů</i></p>	<p>Jednoduché pracovní a <i>sebeobslužné</i> činnosti (péče o sebe, o své osobní věci, pořádek aj.)</p>	<p>Kultura stolování - používání lžíce, vidličky, nože, lžičky. sklenky, ubrousku Udržování pořádku kolem sebe při stolování, hře i ostatních činnostech Samostatné dodržování osobní hygieny při každodenních činnostech - upevňování hygienických návyků (používání kapesníku, umývání rukou, utírání nikou, samostatné používání WC) Sebeobsluha při oblékání, převlékání, obouvání, zavazování tkaniček, zapínání knoflíků - samostatnost</p>	
<p>Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) <i>Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností</i></p>	<p>Jednoduché <i>pracovní</i> a sebeobslužné činnosti (péče o sebe, o své osobní věci, pořádek aj.)</p>	<p>Úklidové práce po hře v herně, po výtvarných činnostech v jídelně úklid hraček po hře na školní zahradě Sebeobsluha oblékání, obouvání umývání, utírání rukou použití toalety čištění zubů</p>	

<p>Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních). znát jejich funkce, mít povědomí o růstu těla, o jeho vývoji a změnách, znát základní pojmy užívané ve</p>	<p><i>Poznávací činnosti</i> zaměřené k osvojení pojmů a poznatků o zdraví, lidském těle, bezpečí, tělovýchově a sportu</p>	<p>Seznamování s částmi lidského těla formou námětových činností - U lékaře, obrazový materiál, demonstrace na konkrétní postavě, kreslení, malování, modelování, obkreslování ruky, obkreslení dítěte v životní velikosti, otisk prstu, ruky, úst... Seznamování s některými vnitřními orgány včetně pohlavních a poznávání jejich funkce - obrazový materiál</p>	<p>Demonstrační obrázky</p>
--	---	---	-----------------------------

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
spojení se zdravím, s pohybem a sportem <i>Uvědomění si vlastního těla</i>		Kreslení lidské figury - v životní velikosti na balící papír Pojmenovat části lidské těla. Kreslení, modelování a jiná výtvarná ztvárnění lidské figury. Praktické procvičování znalosti lidského těla při pohybových činnostech. Měření a vážení dětí - růst a vývoj Hra „Když Alenka stůně“ Rozlišování pravé a levé strany k vlastní osobě	U lékaře. Hry a sport dětí
Rozlišovat, co prospívá zdraví (výživa, aktivní pohyb, zdravé prostředí, pohoda) a co mu škodí (škodlivé látky a vlivy, nezdravé návyky a závislosti, nemoci, úrazy, nebezpečí hrozící v dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi, neznámými věcmi či jevy apod.) Chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)	Situace přispívající k osvojení návyků zdravého životního stylu	Režim dne vyhovující fyziologickým potřebám dětí a zásadám zdravého životního stylu Ovoce a zelenina - důkladné omývání - zdůraznit význam pro zdraví, poznávání podle vlastností - barvy, chuti, velikosti, tvaru. Správná životospráva - režim dne s uspokojováním biologických potřeb dětí - časové vztahy – ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer. den. noc..., činnosti, které se pravidelně opakují. Dopravní výchova - zásada „být viděn a vidět“ - práce POLICIE, světelná signalizace, dopravní značky, chování na ulici Nebezpečí ohně a některých přírodních jevů (bouřka, blesk, povodeň, sněhová lavina na horách i se střeš domů, zamrzlý rybník, kluzká vozovka a chodník, plovoucí ledy, velká vedra. ...) - symboly počasí. Nebezpečí hmyzu, zvířat a jeho užitečnost - vosy, včely, čmelák - nedotýkat se. komár, vážka. Volně žijící zvířata - nebezpečí úrazu (pes může kousnout, kočka škrábnout, had, krotké lesní zvíře - vzteklina. ...) Ochrana před úrazy a cizími lidmi - stálé upozorňování Předměty denní potřeby - účel (zubní kartáček a pasta, ručník, mýdlo, sklenka, voda, nápoje, pokrmy, oděv, obuv, hračky...) a jejich vlastnosti - didaktické hry (kouzelný košík plný překvapení. ...)	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<i>Osvojení si dovedností k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů</i>		<p>Suroviny pro přípravu pokrmů - poznávat jejich význam pro zdraví člověka (mléko, mléčné výrobky - vápník - zdravé zuby. kosti, ... zelenina a ovoce - vitamíny. ...)</p> <p>Vliv tepla a zimy na zdraví člověka - otužování sluncem, vodou, vzduchem, větrání</p> <p>Mimořádné situace – „Co bys dělal, kdyby ...“ - reakce (odřené koleno, zajistit pomoc kamarádovi při úrazu nebo je-li mu ubližováno, nenavazovat kontakty s cizími lidmi, zajistit pomoc cizí osobě - úraz...) - problémové situace</p>	

Hlavní rizika

- denní režim nevyhovuje fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebám spánku, odpočinku, látkové výměně, osobního tempa a tepelné pohody
- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- omezení spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při pohybových činnostech
- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy

Literatura: Pohybové hry dětí předškolního věku Z. Jukličková-Krestovská a kolektiv r. 1987 SNP

II. Dítě a jeho psychika 1.

Jazyk a řeč

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči <i>Rozvíjení řečových schopností a dovedností produktivních (výslovnosti)</i>	Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti	Dechová cvičení s motivací - prodlužovat nádech nosem, pozvolný nádech, zpomalený výdech, rozlišovat intenzitu a délku trvání zvuku, tónu, procvičování hybnosti jazyka. Krátký nádech - dlouhý výdech, nádech, výdech, pauza. Artikulační cvičení s motivací - gymnastika mluvidel - cvičení rtů, dolní čelisti, jazyka Říkadla, ozvěnové hry	/něco voní/ hra na zvířátka, klauny, čertíky, mlsné kočičky, napodobování zvuků /ku-ku, či-či, bum, bác/, vítr suší prádlo, stromy šumí, foukaná kopaná, koníci
Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách <i>Rozvíjení jazykových dovedností produktivních (mluveného projevu)</i>	Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění příběhů podle skutečnosti i podle obrázkového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělení slyšeného druhým apod.)	Pojmenovat vše, s čím děti přicházejí do styku: tematické okruhy - v lese, na zahradě, v parku, ... /využití přírodnin, předmětů, obrázků/ Souvislé vyjadřování dětí - náročnější popis obrázků, vymyšlení názvů pro obrázek, popis obrázku zleva doprava Používat přídavná jména - barvy a barevné odstíny, vlastnosti předmětů	Demonstrační obrázky: Jaký je? Co je červené?
Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony <i>Rozvoj řečových schopností (vyjadřování)</i>	Komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv	Rozhovor o zážitcích, o třídě, o škole, o rodině Pověřit dítě vyřizováním vzkazu. Individuální rozhovory. Jak to řekneš o sobě, o nás, o dětech?	Atmosféra důvěry a pohody, zhodnotit výkon Kuba řekl: sedni, sedněte

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
Porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) <i>Rozvíjení dovedností receptivních (porozumění poslechu)</i>	Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování divadla, filmu, televize	Poslech vyprávění, rozbor - co se mi líbilo, nelíbilo, jaký byl hlavní hrdina a proč, ... Poznávání životní moudrosti v pohádkách Loutkové divadlo Improvizace s loutkou	Vytvářet povědomí o gramatické správnosti řeči
Projevovat zájem o knížky <i>Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu</i>	Prohlížení a „čtení“ knížek	Nabídka vhodných knih v dostatečném množství, aby mělo dítě možnost výběru (pohádkové, dětské encyklopedie, leporela. ...) Hledat poučení v knize - bajky (Ezopovy bajky. ...) . Na Martínka - Martínek dělá chyby ve tvarech slov	individuální zjišťování výslovnosti dětí
Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) <i>Rozvoj komunikativních dovedností</i>	Samostatný slovní projev na určité téma	Vlastní zážitky dětí: výlet s rodiči, divadelní představení, sportovní utkání, kulturní akce ve škole, v obci... Uvědomování si slov souzvučných /homonyma/ - stejně zní, mají různý význam Uvědomování si slov nestejně znějících, ale stejného významu /synonyma/ Dokončení nedokončeného příběhu, pohádky (různé způsoby řešení) - s loutkou, obrázky, maňásky - různé rekvizity	Co to ještě znamená? zámek-zámek Kdo to řekne jinak, lépe? K.Čapek: Dášenska

ŠVP pro PV – ZŠ a MŠ Horní Bradlo, okres Chrudim

<p>Vést rozhovor (poslouchat, nehovořit, je-li třeba, sledovat řečníka i obsah) <i>Rozvoj komunikativních dovedností</i></p>	<p>Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění příběhů podle skutečnosti i podle obrázkového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělení slyšeného druhým apod.)</p>	<p>Téma: Doprava Řemesla - švadlena, krejčí, kovář, učitel, zedník. kadeřnice, řezník, řidič, bagrista, jeřábík Co k sobě patří - obrázkový materiál Dej dohromady - tvoření vět z daných slov</p>	<p>Na řemesla Na autobus Na letadlo Na vlak</p>
--	---	--	---

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p><i>Rozvoj dovedností, které předcházejí čtení</i></p>	<p>Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti</p>	<p>Na hada. Na vlak. Hláška nás probudí. Co začíná na Na zvířátka. - říkadla, ozvučné hry. napodobování zvuků. ...</p> <p>Rytmizace - rozklad slov na slabiky /říkadla/ - zápis na tabuli, na pracovní list</p> <p>Rozlišování délky slov (velké kontrasty), využití bzučáku, flétny. klavíru...</p> <p>Grafický záznam počtu slabik - rytmizace</p> <p>Hra: Hledáme budík - podle zvuku</p>	<p>S. Š. Z. Ž. C. Č. R. Ř. T. K. ... i samohlásky</p> <p>Medvěd mlsá - olizování</p> <p>Vytleskávání.</p> <p>Hra na tělo. ...</p> <p>Dům - pampeliška</p>
<p>Naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p> <p><i>Rozvoj komunikativních dovedností verbálních, kultury projevu</i></p>	<p>Přednes, recitace. dramatizace, zpěv</p>	<p>Říkadla J. Lady, zřymované klasické pohádky, dramatizace pohádek, melodizace slov, zpěv písní, hry se zpěvem</p> <p>Ukolébavky – Halí, belí. Spi, děťátko, spi. ...</p> <p>Rozehrání etud s loutkou</p> <p>Dramatizace pohádek (Budka. Tři medvědi. 0 Budulínkovi. Koblížek na cestách. Červená Karkulka. Na hodná kůzlátka. ...)</p> <p>- udržet dialog, snaha o vyjádření nálady a charakteru postavy.</p> <p>Večerníčky - reprodukce</p>	<p>Vystoupení pro rodiče, veřejnost</p>
<p>Vyprávět příběh, pohádku</p> <p><i>Rozvoj jazykových dovedností produktivních - vnímání a kultury projevu</i></p>	<p>Vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo</p>	<p>Filmové pohádky</p> <p>Čtení pohádky a příběhy, básně (Fr. Hrubín. M. Florián. J. V. Sládek. K. J. Erben. B. Němcová. H. Ch. Andersen. B.Říha. ...)</p> <p>Poslech vyprávění z magnetofonové nahrávky - klasické i moderní pohádky</p> <p>Reprodukce pohádky podle obrázků i bez nich - určit vlastnosti hrdinů (Mařenka a Jeníček. Maruška a Holena. Máša a medvěd).</p> <p>Předčítání úryvků, poznávání pohádky - hádanky</p> <p>Návštěva divadelního představení</p> <p>Příběh s dětským hrdinou - B. Říha „Honzíkova cesta“. J. Kainar „Nevídáno, neslycháno“. J. Kožíšek</p>	<p>Kultivovaný slyšený projev, atmosféra pohody a důvěry</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Popsat situaci (skutečnou. podle obrázku) <i>Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností</i></p>	<p>Společné diskuse, rozhovory individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění příběhů podle skutečnosti i podle obrázkového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělení slyšeného druhým apod.)</p>	<p>Jak to řekneš jinak: déšť - lijavec utíká - běží Zážitky z prázdnin. ... Obrázkový materiál - co je na obrázku, co tam nepatří Improvizace - slovní kontakt s loutkou, hračkou, předmětem</p>	<p>Didaktické hry. práce s obrazovým materiálem</p>
<p>Chápat slovní vtip a humor Utvořit jednoduchý rým <i>Rozvoj vnímání, porozumění. dovedností produktivních</i></p>	<p>Artikulační, řečové, sluchové a rytmičké hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti Řešení problémových situací, hádanky vytvořené učitelkou i dětmi, lidové hádanky</p>	<p>Hádanky: Proč v zimě neroste tráva Rýmované hádanky Rýmovačky naší Kačky - leporelo Tvoření jednoduchých rýmů, hádanek (Co je to? ...) Na hádavé princezny - stupňování přídavných jmen /velký, větší. největší/ Vymýšlení říkanek dětmi (např. na jména)</p>	

<p>Správně vyslovovat, ovládat dech. tempo i intonaci řeči <i>Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultury projevu</i></p>	<p>Přednes, recitace, zpěv. dramatizace, hudba s pohybem</p>	<p>Dechová, sluchová a artikulační cvičení s motivací - gymnastika mluvidel - cvičení rtů. dolní čelisti, jazyka - C. Z. S Rytmizace slov s pohybem, hrou na tělo, vytleskáváním s obrázky - rozlišovat délku slov Rozkládat slova na slabiky Besídky pro rodiče, veřejnost Hra na divadlo - velký výběr rekvizit Neverbální vyjádření příběhu, pohádky - mimika, gestikulace (pantomima), citoslovci - příběh ze života dětí Dlouhá a krátká samohláska - bzučák</p>	<p>motivace: dýcháme si na ruce (zebou), vyslovování slova při výdechu (halóóó) nebo 3-4 slov např. padá listí ze stromu</p>
--	--	---	--

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách <i>Rozvoj řečových dovedností</i></p>	<p>Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace a vyprávění zážitků, slyšeného druhým, vyprávění příběhů podle skutečnosti i podle obrázkového materiálu, podle vlastní fantazie</p>	<p>Zaměřit se u dětí na gramatickou správnost tvarů podstatných jmen (tvoření množného čísla) Didaktické hry: Co kdo dělá. Co se s čím dělá Co bys dělal, kdyby ... Co by bylo, kdyby ... Co umí člověk Všímat si vztahu lidí ke zvířatům - jak je lidé oslovují, jak se k nim chovají</p>	<p>1 míč - 2 míče - více míčů, kluk - kluci, lev - lvi Téma: Vánoce. Velikonoce. jaro, léto, podzim, zima školní výlet...</p>
<p>Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma <i>Rozvoj řečových schopností - vytváření pojmů, vyjadřování</i></p>	<p>Artikulační. řečové. sluchové a rytmické hry. hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti</p>	<p>Práce s obrázky - vyprávění podle obrázku Hry: Na básníky. Na ozvěnu - výdech spojený s vyslovováním 2-3 i více slov Začíná stejně - zařadit i méně výrazné hlásky B. P. M. N. L. J Co slyšíme na konci Řekni to naopak - Obrázkový slovník pro afatiky. dvojice obrázků Ptáčku, jak zpíváš /poznávání kamaráda podle barvy hlasu. hudební nástroje. ... / Činností by měly mít vtip a humor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - trojice, čtveřice obrázků, obrázkové seriály. časopisy. ... - slova končící na S. Š. R aj. - počítáme jazykem zoubky

<p>Poznat napsané své jméno Rozlišovat a znát některá písmena a číslice <i>Osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení i psaní. rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka</i></p>	<p>Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel písmen</p>	<p>Seznamování s písmeny, čísly jak vypadá tvoje písmeno? /ukázka, kresba, modelování. malování své hlásky/ písmenková stavebnice</p>	<p>Hra: Abeceda</p>
--	---	---	---------------------

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
Sledovat očima zleva doprava <i>Rozvoj schopností, které předcházejí čtení</i>	Prohlížení a „čtení knížek“	Orientace v prostoru, pravolevá orientace na tabuli, nahoře, dole	
Domluvit se slovy i gesty <i>Rozvoj komunikativních dovedností</i>	Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti	Mimika, gestikulace Hry: Na mráz - o pomoc prosit očima, gesty Na myšky a medvědy Na Raráška - znázornění činnosti pohybem, gesty. ... Napodobování zvuků: motor - td. td. td auta - drr. drr ptáci letí - fir. fir zvuk pilky dř. dř. dř Poznávání pohádek, příběhů podle ilustrace, podle úryvků, podle pohybového vyjádření	Hra s loutkou, s maňáskem, vhodná říkadla
Rozlišovat některé symboly, porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci <i>Osvojování některých dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka</i>	Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen	Při rytmizaci znázornit počet slabik, délku slova, výšku a intenzitu zvuků a tónů Seznamování s číslicemi, geometrické tvary, písmeny Rozvoj grafomotoriky Poznat své jméno napsané velkými písmeny tiskacími	kolečka, čárky, vlnky, ... Znázorňovací metoda - obtahování tvarů x krát. vybarvit tvar

Hlavní rizika

- prostředí komunikativně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- špatný jazykový vzor
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů (nevhodná volba pořadů televize, videa apod.)
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- omezený přístup ke knížkám

II. Dítě a jeho psychika

2. Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno <i>Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)</i>	Přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů	Při pobytu venku, při exkurzích, výletech, návštěvách ZOO. výtvarných výstav a galerií	
Přemýšlet a to, o čem přemýšlí, také vyjádřit <i>Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)</i> Porozumět, že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat	Motivovaná manipulace s předměty, explorace a experimentace zkoumající jejich vlastnosti	Pokusy, pozorování, zkoumání: 1. Sníh a led - jaký je, co se dá se sněhem dělat, tání sněhu - v co se změní sníh, led 2. Voda - její vlastnosti 3. Papír - co se dá udělat s papírem (mačkat, trhat, kreslit, malovat, skládat, lepit, stříhat, tiskat. ...). z čeho se vyrábí 4. Látka - co se dá udělat s látkou (šít, lepit, kreslit, malovat, tiskat. ...) 5. Kámen - Jaký je kámen a co se s ním dá dělat (házet, ťukat, pracovat, názvy některých kamenů - křemen je bílý, uhlí je černé, dá se na kámen malovat, může se nalakovat, využít při Vv, v kolážích. ... 6. Dřevo - vlastnosti dřeva - i zaťukat hřebík 7. Rychlení větvívek (Vánoce - Barborčky), vliv tepla, zimy 8. Pozorování klíčení semene, růst rostliny ze semene (na světle, ve tmě) - podmínky růstu 9. Bledule ve vodě, bledule ve vodě s inkoustem. Pohyb různých předmětů (míč, kostka) po ploše vodorovné, šikmé, hladké, drsné	Hra: Na draka Kameňáka Při pobytu venku sbírat kamínky

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevu a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p> <p><i>Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti, fantazie</i></p>	<p><i>Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení vnímání, zrakové a sluchové paměti a pozornosti apod.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ptáčku, jak zpíváš? - poznávání podle zvuku, hlasu 2. Poznej mě po hmatu 3. Urči podle chuti - potraviny, ovoce, zelenina 4. Poznej píseň podle melodie, rytmu (pochod, ukolébavka, píseň veselá, smutná) 5. Hledej stejné věci (prvky) podle barvy, tvaru, velikosti, délky, výšky, podle jiných vlastností 6. Poznávání vlastností písku, vody, ledu, sněhu, různých materiálů – skla, kovu, látky, plastu, dřeva 7. Hra: Adame, kde jsi? (Slepá bába) 8. Poznej podle čichu - podle vůně, pachu 	<p>(potichu - šeptem, hlasitě).</p>
<p>Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, řadit a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, méně, první, poslední apod.)</p>	<p>Konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)</p>	<p>Třídění -předmětů, prvků podle druhu, barvy, tvaru, velikosti, materiálu. ... - ..Hledej stejné předměty.. (červené, kulaté. ...) - určit, který prvek do skupiny nepatří (negace) - hračky, přírodniny, geom. tvary, rostliny, živočichové, knihy, zvířata (domácí, volně žijící). Třídění podle jedné požadované vlastnosti, podle dvou i tří vlastností současně.</p> <p>Přiřazování - podle zvolené vlastnosti dle pokynů učitelky</p> <p>Uspořádání - umístění předmětů podle pokynů, na základě dějové a časové posloupnosti (pohádka 0 řepě) - před, za, nad, pod, na, vlevo, vpravo, vedle, blíž, dál od, první, poslední, hned za, hned před, vpravo, vlevo, ani první ani poslední. ...</p> <p>Uspořádání dvouprvkové skupiny, tříprvkové skupiny, čtyřprvkové skupiny</p>	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představitivosti, fantazie</p>		<p>Odhad - stejný počet prvků, více, méně, větší, menší, delší, kratší. ... Odhad pomocí zrakového vnímání - hrací kostka u hry „Člověče, nezlob se“, odhad nejdelší a nejkratší cesty spojováním bodů čarou. ...</p> <p>Porovnávání - vlastním počítáním, měřením - přeměřováním (delší než kratší než méně než.... dlouhý, krátký... nejkratší, nejdelší. .../kroky, klacík, švihadlo, tkanice, tyčka...../), porovnávání objemu a hmotnosti - lehčí než těžší než více, méně - tekutina. ...) Stupňování: malý - menší - nejmenší, velký - větší - největší Porovnávání tvořením dvojic dvou skupin prvků (zda v jedné skupině prvek přebývá, zda je prvků v obou skupinách stejně) Porovnávání v konkrétních činnostech - zda prvek přibyl, ubyl, tolik - kolik, o kolik. ... (1 - 6 prvků)</p> <p>Číselná řada do 6-10 - přepočítávání prvků, hra s prvky (i kuličkové počítadlo), tvoření číselné řady pomocí obrázků. kuliček, kuliček v důlcích, ptáčků na drátech</p> <p>Geometrické tvary - tvary otevřené, uzavřené, knihové. čtvercové, obdélníkové, trojúhelníkové, tvar kulatý. hranatý, špičatý - funkce kola, plochy vodorovné a šikmé, hladké i drsné - spojení s pohybem</p> <p>Užívání kvantifikátorů - hejno, stádo, družstvo, skupina, hromada. ... (alespoň jeden, žádný, každý, někdo, některý).</p> <p>Sjednocování - ze 2 - 3 daných skupin předmětů vytvořit nový soubor Sjednocování 2 - 3 - 4 - 5 - 6 prvků do skupiny</p> <p>Rozkládání souboru o 2 - 3 - 4 - 5 - 6 prvcích</p> <p>Orientace v ploše -labyrinty</p>	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost <i>Vytváření základů pro práci s informacemi</i>	Hry a činnosti zaměřené k řešení problémů, k cvičení paměti (mechanické i logické)	Navození problémových situací: Co bys dělal, kdyby ... ? Seznamování s elementárními základy výpočetní techniky -s počítačem (dětské programy)	
Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci. využívat zkušeností k učení <i>Vytváření pozitivního vztahu k intelektuální činností a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</i>	Činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)	Osvojování poznatků vhodnou motivací Pravolevá orientace k vlastní osobě, vzhledem k jiným objektům (pojmy: vpravo od, vlevo od. ...) Pochopení pojmů - např. předměty se stejnými vlastnostmi, se stejným využitím (nábytek, ovoce, zelenina, zvířata, ptáci, stromy, keře, hmyz, počasí, jaro. ...)	zobecnování
Vyjádřit svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) <i>Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti, fantazie</i>	Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)	Výtvarná hra s linií na základě prožitků Kreslení - odvážným a plynulým pohybem bez křečovitosti, lehké držení kreslicích materiálů a nástrojů - květiny ve váze, květinový záhon, rozkvetlá louka, Tematická kresba - Na výletě, V divadle, Na vycházce, Ve městě, Jdeme na procházku, Tančíme, Na křižovatce, Na horách, Koulovaná, Lyžaři na svahu, Maškarní karneval, Dopravní nehoda, ... - rozvrhnout děj v ploše Ilustrace - co je důležité, barva nebo linie - Známa pohádka, Čert a Káča, (J. Lada: Co mi liška vyprávěla, H. Zmatlíková, O. Sekora: Ferda Mravenec, E.Petiška: Martínkova čítanka, J. Trnka, A. Born, - umět hodnotit) Grafomotorické cviky - klubíčka, smyčky, rovné čáry horizontální i vertikální, vlnky, ... s říkadly Figura - Grafický typ lidské figury v dějové souvislosti Grafický typ zvířecí figury (jezek, ptáci, liška, myška, medvěd, kočka, pes, ryba, ...)	volné téma (uhel. rudka, fixy. plst namočená v tuši. špejle namočená v barevném inkoustu) - Hraji si. Moji kamarádi. V naší MŠ ... (uhel. rudka, voskový pastel, suchý pastel, tužka, fixy, špejle namočená v tuši) - krmíme králíky, kráva na pastvě, můj kamarád pes - hra se skvrnou, mletí, vinutí. ...

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
	Výtvarné činnosti	<p>Graficky zaznamenaný pohyb vycházející z ramenního kloubu, ze zápěstí - motivace (TV, HV) Grafická kombinovaná technika – otisk - listů, přírodních materiálů s dokreslením</p> <p>Vnímání barev v přírodě, barvy pojmenovat, vlastnosti barev, jejich význam v životě, barevnost dětského oblečení. "paleta podzimu", zasmušilost podzimní mlhy, pozorování třpytícího se sněhu, stromů, pupenů na větvích, sněženek, rozkvetlé louky, jak slunce prozařuje korunami stromů, u řeky, kolem rybníku apod. Vnímat a výtvarně ztvárnit citové pohyby – smích, pláč, mračení. ... Složitější vztah - Maminka a já. Večer doma. S kočárkem. Vytváření barevné skvrny, pohybem papíru - podoby věci ve vzniklém tvaru - dokreslit Uvědomovat si vlastnosti barev - odstíny mícháním, zapouštění barev do vlhkého podkladu, krycí vlastnosti barev. ...</p> <p>Malba na základě prožitku - pokrýt různými barvami celou plochu - hra s barvou, otisky, barevnými skvrnami vyjádřit náladu, atmosféru - podzim, jaro. Nanášení barev v ploše - Vítr v parku. Déšť nám nevadí. Barevný den. Práce se širší paletou barev, vytvářet vlastní vztah k barvě - tematická malba Vnímat objem, tvar, velikost, barvu, materiál předmětů zrakem, hmatem - objevovat a ověřovat funkční vlastnosti - stínové divadlo, výstavka keramiky...</p> <p>Modelování - poznávat vlastnosti hmoty, pracovat s odvahou - obrysy, reliéfy předmětů, postav lidí a zvířat (vlhký písek, modelína, hlína, modurit, plastelína, sníh, vizovické těsto). pohádkový hrad, město - krouživý pohyb mezi dlaněmi, mezi dlaní a podložkou. z koule vytvořit placku (talíř, miska, ..). vtlačováním</p>	<p>- volné téma - barevný svět, v naší ulici. - Kouzelný sáček (pozorování, srovnávání, manipulace) předmět} * denní potřeby - experimentování (ovoce, zeleniny, houska, preclík. - miska s ovocem, hrozen vína. ... - hrady, továrna, sídliště. kostel. bytové zařízení, ... - přírodniny (žaludy, šišky, kukuřičné šustí, různá semena, kamínky, kůra, odřezky</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
		<p>palců do koule a tvarováním, vytahováním, hlazením (hrnek, květináč, džbánec, váza. ..). válení mezi dlaněmi, o podložku (kužel - nestejněměrný tlak dlaní - zelenina. ...)</p> <p>- pevné spojení částí, uhlazení (auto, hračka, předměty denní potřeby, vlak. lidská postava. ...). vytahováním detailů, zformovat tvar prsty (myška, ptáček, kočka, ježek, pes, loď, raketa. ...). pokus o vyjádření pohybu zvířete (V ZOO. V cirkuse.) - vrypy vyznačit detaily, otisky různých tvarů do vyhlazené plochy</p> <p>Konstruování - vytváření složitějších celků, respektovat určité zásady např. pevné základy stavby – stavebnice, přírodniny, krabice (Lego. Polykarpova stavebnice. ...) - (továrna, raketa, obchodní dům. kostel, město, vesnice, nádraží, metro, stadion. ...)</p> <p>Skládání složitějších útvarů podle předlohy i podle vlastní fantazie</p> <p>Zajímavé kompozice, různé obrazce, obrysy předmětů, postav (vyplňování jejich plochy seskupováním, řezáním materiálů) - vytrhávánka z papíru, mozaika z vystříhaných, vytrhávaných kousků papíru, dokreslování detailů, dolepení barevných folií. hledat podobnost v přírodních materiálech se skutečnými předměty- kořeny, větvičky, pařezy, kůra stromů. ...</p> <p>Tvarování papíru mačkáním, překládáním, stáčením do válce nebo kornoutu, nastřížením detailů, lepením, částečné rozprostírání skládaného papíru. ...</p> <p>Dekoratívní prvky i celky, cesty, šperk, velikonoční kraslice, mozaiky</p> <p>Vytvoření výstavky nasbíraných květin, trav, stromů, plodů (vnímání krásy) - pozorovat les, sad v květu, park, pole, rozkvetlou louku, ...</p>	<p>(na pískovišti, na betonové ploše, na podložce)</p> <p>Dekoratívní omezení prostoru, plochy (knihové. čtvercové, obdélníkové.</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
		<p>Seznamování s uměleckými díly (originál, reprodukce - "čtení obrazu" v galerii) - zátiší, portrét, ilustrace knih, které vyjadřují děj v příslušném textu knihy, zajímavé stavby, budovy, parky- architektura, sochy, pomník.</p> <p>Vnímání estetické stránky hraček, přírody, prostředí kolem sebe - salaš, hospodářství, dopravní hračky, zajímavé hračky, západ slunce, měsíc na obloze, sněhová vločka, vánice. ...</p> <p>Umožnit dětem podílet se na výzdobě prostředí MŠ - výstavka dětských prací, knih, hraček, zakoupení předmětu umělecké výroby, bytového doplňku. ...</p> <p>Vytvářet z přírodnin..... zajímavé sestavy dekorativního charakteru (vánoční stromeček pro ptáky, vánoční miska s ovocem, ošatka s kraslicemi. ...)</p> <p>Loutka - vytvořit jednoduchou loutku válcovou, z vařečky. využít ji při dramatizaci (vodník, čert. princezna. ...)</p> <p>Koláže z různých materiálů (papír, textil lepenka, vlnitý papír, staré rukavice. ...) - stříhání, skládání na podložku, lepení (krmítko pro ptáky, zima. sněhulák, domeček, město, fantazijní představy (nejkrásnější slunce, princezna, panenky, zvířata. ...)</p> <p>Tisk - otisky prstů, dlaní, tiskátek. ... (masky na karneval)</p>	<p>Např.: Jirí Trnka. Josef Lada. Adolf Born. Helena Zmatlíková</p>
<p>Vyjádřit svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních., výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)</p> <p><i>Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému(pojmovému) rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti a fantazie</i></p>	<p>Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)</p>	<p>Rytmizování čtvrt'ových dob ve 2/4 taktu hrou na tělo. Rytmizování 3/4 taktu hrou na tělo, při chůzi, se zdůrazněním první doby (valčík). Rytmizace osminových dob vytleskáváním. Měnit tempo chůze dle rytmického doprovodu a zpěvu. Reakce na změnu tempa hudby při tanečním běhu. Chůze a běh s reakcí na změnu tempa hudby. Krok přísunný. Chůze v pravidelném tempu kroku dle rytmického doprovodu. Krok poskočný. Cval stranou. Zátočky jednotlivě i ve dvojicích se zpěvem.</p>	<p>Šly panenky silnicí. Pletla jsem. Červený šátečku -běh .Pláče vodníček. Nepudu domu. Utíkej, Káčo - se stuhou, šátkem. Pojd'te holky do oborky.</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
	Hudební činnosti	<p>Rytmicky přesný, výrazný a čistý zpěv. přirozený zpěvní projev Samostatná rytmizace a melodizace, tvořivý projev dítěte Dirigentskými gesty - společný nástup a ukončení při zpěvu Sluchové vnímání zvukového prostoru, poslechem rozlišovat charakteristické výrazové rysy hudby Pointová improvizace, dbát na koordinaci pohybu s hudbou Zpěv s doprovodem melodickým, harmonickým i s taktovacími gesty Srovnávání a rozlišování hudby různého výrazového charakteru poslechem Pohybové vyjádření písně a charakter taneční hry Střídání sólistů a skupiny - pohotový nástup Hra s melodií - Jak se jmenuješ. Co je to. Co lita. Já jsem - my jsme. zpěv písní. Co oblékneš panence. Co máme k snídani. Taneční improvizace spontánního charakteru - ladné pohyby celého těla i paží Doprovod písní - triangel, činely, tympány. ozvučná dřívka. ... xylofon, zvonkohra, metalofon Hra s říkadly - Ten náš Pavel. To je zlaté posvícení. Přišel k nám bílý kůň. Březen, za kamna vlezem - v různých výškách. "malujeme obláčky" a "kaluže" podle výšky tónu. maňásek tančí výš a níž (Kočka leze dírou. Cibulka...) Hra s písní - část zpívá sólista, část skupina, část hraje hudební nástroj Poslech a zpěv písní s vánoční tematikou - Koledy. Štědrý večer nastal. Stojí vrba košatá. ... spojit s pohybem Rozšiřování hlasového rozsahu - transpozice písní do nejbližších tónin (Kočka leze dírou. Huboval vrabčák na zimu. Běží liška.....) Vyjadřování postupu melodie pohybem Vytváření přede hry, mezihry a dohry Porovnávání změn tempa v písních (zrychlování, zpomalování - vlak se rozjíždí) - Elce pelce Rozlišování hudebních nástrojů - vizuálně, sluchem (kytara.</p>	<p>říkadlové melodie a písně s pohybem v rytmu s doprovodem - sólový i skupinový zpěv - sluchové hry (poznat zvuky, tóny - Ptáčku. jak zpíváš?) (Mišurcová - Na šáteček. Na mák. Na holoubka. Na Elišku. ...) - hluboko. vysoko. rychle, pomalu, silněji, slaběji (Poslech písní) - Šel zahradník. - práce s říkadly Elce pelce. Tancovala žízala</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
		flétna, harmonika, trubka) Zpěv písně v rozsahu 2 - 6 - 7 tónů Hádankové hry - poznej píseň podle melodie, motivů, různé, stejné - do pochodu, do tance Při tanci a hrách se zpěvem uplatnit cvalové poskoky, přísunné kroky, otáčky, zátočky, úklony Porovnat zvukovou a grafickou podobu melodie - notový záznam (ptáček, stupínky). Melodie stoupá, klesá Vyhledávání písní, které jsou melodicky podobné Zpěv písní na slabiky - jako kočička, pejsek, tra-la -la.	Dú, Valaši, dú. Šel tudy. Kočka leze dírou. Pec nám spadla. Běží liška. Vlašovičko. leť. Tancovala žížala Pekla vdolky. Auto. Když jsem já sloužil.
Vnímat všemi svými smysly <i>Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)</i>	Volné hry a experimenty s materiálem a předmět}'	V přírodě - pozorování rostlin – barva, vůně, kopřiva pálí Pozorování živočichů - velikost, porost – srst, bodliny, hladká kůže. ... (žížala, pavouk, brouček, mravenec, srnka, zajíc, pes, kočka, ...)	
Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí <i>Vytváření pozitivního vztahu k intelektuální činnosti a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</i>	Motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností	Předměty denní potřeby - k čemu se používají, z čeho jsou vyrobeny. ... Seznámení s Dětskou encyklopedií Poznávání vlastností: Dřevo Kovu Skla Plastu	
Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahore, uprostred, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod. v prostoru i v rovině), částečně se	Námětové hry a činnosti	Na Raráška - hledání schovaného předmětu (teplo, teplo, zima, zima) Kam se schoval medvídek (Jiříček. ...) Co se na mě změnilo Orientace na ploše tabule	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
orientovat v čase <i>Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému(pojmovému) rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti a fantazie</i>		Pohádka "0 velké řepě" (první, poslední, hned před, za. ...)	
Řešit kognitivní problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, vymýšlet „nápady" <i>Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)</i>	Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)	Různé hádanky i rýmované. Improvizovaný pohyb na hudbu (tanec, balet, pochod. ...). Jak oblečeme čarodějnici, princeznu, Honzu, čerta. ... Dramatizace pohádek Na muzikanty.Konstruování ze stavebnic, přírodnin, hraček, ... (Podzimní krajina. Město. Betlém. ...)	
Naučit se nazpaměť krátké texty úmyslně si zapamatovat a vybavit <i>Vytváření základů pro práci s informacem, rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti a fantazie</i>	Hry a činnosti zaměřené k řešení problémů, k cvičení paměti (mechanické i logické)	Hudebně dramatická pásma - Vánoční besídka. Den matek. Vystoupení dětí k různým příležitostem.	

Hlavní rizika

- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučením a vysvětlováním
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimo racionálního poznávání
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí

II. Dítě a jeho psychika 3.

Sebepojetí, city, vůle

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory <i>Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)</i></p>	<p>Sympatizující a přijímající prostředí, vstřícná a citlivá komunikace</p>	<p>Vhodnou organizací a laskavým přijetím, za pomoci kolektivu, usnadnění nově přichozím dětem vstup do mateřské školy - častější kontakt s dítětem, pomoc v orientaci v novém prostředí, při zapojení do hry, při navazování kontaktů s dětmi apod.</p>	<p>Individuální přístup k dětem</p>
<p>Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je <i>Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)</i></p>	<p>Činnosti zajišťující spokojenost, radost, veselí a pohodu</p>	<p>Uspokojování potřeb a přání dětí při různých činnostech během dne i za pomoci druhých dětí Pověřování dětí drobnými úkoly - vyřízení vzkazu, být "hospodářem" ve třídě Náročnější hry zaměřené na přípravu na školu Pochvala a kladné hodnocení za splněné úkoly, za aktivitu, za kladný přístup k mladším a slabším dětem Posilování sebevědomí dětí a jistotu v chování a jednání kladným hodnocením Předcházení konfliktům vzájemnou záměrnou domluvou a dorozuměním Osvojování a upevňování kulturně hygienických návyků, návyků společenského chování Prohlubování potřeby dětí - potřeba hry, poznávání, zábavy, pohybu, sebeuplatnění, hodnocení, vedení druhých, zdravého soutěžení, lásky a přátelství, radosti a smíchu aj. Hodnocení sebe sama.</p>	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
Rozhodovat o svých činnostech <i>Získání schopností řídit chování a ovlivňovat vlastní situaci</i>	Přiměřené činnosti a úkoly umožňující dítěti dosáhnout úspěchu	Volné hry a zájmové činnosti . Vyjadřování dětí vlastních zájmů, tužeb a přání, uvědomování si prvotních dětských životních plánů a ideálů	
Odpovídat za sebe a své jednání ve známých a opakujících se situacích <i>Získání schopnosti řídit chování a ovlivňovat vlastní situaci</i>	Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování., obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení	Ve funkci „hospodáře“ ověřování schopností sebekontroly, sebeovládání, udržování pořádku ve věcech a hračkách, vlastního zevnějšku, plnění zadaných úkolů. Dodržování smluvených pravidel chování během celého dne i při hře.	
Vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci "NE" v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. <i>Získání schopnosti řídit chování a ovlivňovat vlastní situaci</i>	Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení	Předcházení konfliktům domluvou - rozdělení rolí, pomůcek. Vytvářet zdravé sebevědomí usměrňováním - pochvala, odměna, pokárání. ... Samostatnost v jednání - umět pozdravit, požádat, poděkovat, popřát kamarádovi, přivítat návštěvu. ...	
Odhadovat, na co stačí a co zvládne, postupně si uvědomovat své nedostatky, přiznávat si chybu <i>Rozvoj schopností a dovedností</i>	Podpora důvěry dítěte ve vlastní síly a schopnosti, dostatečné ocenění jeho snahy a úsilí	Kladné hodnocení, pochvala a odměna	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<i>vyjádřit pocity, dojmy a 'prožitky</i>			
Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním. učit se hodnotit svoje osobní pokroky <i>Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)</i>	Přiměřené činnosti a úkoly umožňující dítěti dosáhnout úspěchu	Hodnocení, sebehodnocení výsledku činností - výtvarné práce děti, přednes básní, vyprávění příběhu, pohádky, sólový zpěv. ... Při všech činnostech se snažit dokončit započatou práci (dát dostatek času pro dokončení i spontánní hry)	
Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného <i>Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání</i>	Přiměřené činnosti a úkoly umožňující dítěti dosáhnout úspěchu	Kvizové hry: Chcete být milionářem? Společenské hry: Člověče, nezlob se Mlýn, Dáma, Šachy Pohybové hry s pravidly: Na kočku a myš Na jelena	
Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a kontrolovat ji, dokončit, co započalo <i>Získat schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci</i>	Příležitosti a hry vyžadující vůli, vytrvalost a sebeovládání	Dokončení započaté činnosti, smysl pro povinnost, pracovitost, odpovědnost, pomoc druhým - úklid hraček a pomůcek při změně činností. Sebekontrola a sebeovládání - záměrné omezování impulzivního chování (úměrně)	
Poslouchat a plnit smysluplné pokyny a slovní příkazy, přijímat vyjasněné a	Příležitosti a hry vyžadující vůli, vytrvalost a sebeovládání	Organizované činnosti různého zaměření. Při pobytu venku, při exkurzích, návštěvách kulturních zařízení. Při sportovních činnostech	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>zdůvodněné povinnosti, přistupovat na vysvětlená a pochopená pravidla <i>Získat schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci</i></p>			
<p>Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucitění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy - v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí <i>Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí</i></p>	<p>Sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte</p>	<p>Řízený rozhovor o zážitcích, zkušenostech - různá témata (Rodinný výlet. V ZOO. U babičky. U řeky. U rybníka - ochrana přírody /pulci, malé žabky na cestě. .../)</p>	<p>Hra: Na šáteček</p>
<p>Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se. tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) <i>Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí</i></p>	<p>Činnosti nejrozličnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení</p>	<p>Sólový přednes básně, zpěv, vyprávění zážitku, dovyprávění příběhu. Dovyprávění pohádky, vymýšlení příběhů, popletené pohádky.</p>	
<p>Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p>	<p>Hry na téma rodina, přátelství apod.</p>	<p>Hra na rodinu Rozhovor o zvířátku, které má dítě doma</p>	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<i>Rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí</i>			
<p>Těšit se z hezkých a příjemných zážitků. z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p><i>Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání</i></p>	<p>Výlety do okolí (do přírody návštěvy dětských kulturních akcí apod.)</p>	<p>Školní výlet Návštěva divadelního představení Hledání pokladu Maškarní karneval Táborák s rodiči</p>	<p>Spolupráce se ZŠ. s rodiči a veřejností</p>
<p>Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p><i>Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání</i></p>	<p>Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pointové a další)</p>	<p>Estetické činnosti vztahující se k prožitkům a zkušenostem dětí - výtvarné, hudební, dramatické, pohybové např. Vyjádření hudby pohybem - hudba pomalá. rychlá (ukolébavka, pochod, taneční kreace, lidový tanec. ...)</p>	<p>Výtvarné soutěže Besídky</p>
<p>Zorganizovat hru</p> <p><i>Rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobe (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)</i></p>	<p>Cvičení organizačních schopností</p>	<p>Opakování známých her Hra na učitele - učitelku Určení hospodáře dne</p>	

Hlavní rizika

- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nemá dostatek lásky a porozumění
- nedostatek možností projevat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- nedostatečné ocenění úsilí či úspěchu dítěte, málo pochvaly
- jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončit činnost v individuálním tempu, nevhodné zásady a přerušování činností dětí dospělými
- stresy a napětí, nejistoty, nedostatek ochrany a osobního soukromí
- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, citění, prožívání a vyjadřování

III. Dítě a ten druhý

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Navazovat kontakt s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p> <p><i>Rozvoj schopností o dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahu dítěte k druhým lidem</i></p>	<p>Dostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování (vstřícná komunikace, ohleduplné chování s porozuměním a tolerancí)</p>	<p>Znalost jmen dětí ve třídě Znalost jmen jeho učitelé Sledování rozvoje dětských přátelství, respektování jich a výchovně jich vyžívat Vytváření příležitostí k setkávání se staršími dětmi - návštěvy a společné akce se ZŠ Posilování kolektivního citění v souladu s požadavky spojenými se vstupem clo základní školy</p>	<p>Hra: Jak se jmenuješ (melodizace)</p> <p>Hra: Na školu</p>
<p>Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p> <p><i>Rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem</i></p>	<p>Dostatek různých příležitostí k verbální i neverbální komunikaci dítěte s druhým dítětem i s dospělým</p>	<p>Vytváření a prohlubování žádoucích citových vztahu a charakterových vlastností (dětský optimismus, soucítění, radost. potřeba sounáležitosti ke skupině, lítost, důvěra)</p> <p>Upevňování kamarádských vztahů</p>	
<p>Odmítat komunikaci, která mu je nepřijemná</p> <p><i>Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými</i></p>	<p>Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých</p>	<p>Předem upozornit na možná nebezpečí Řízený rozhovor u obrázků - Jak se zachovat, když se přihodí např. úraz kamarádovi (při lyžování, na ledu. na hřišti, na silnici, v lese. ...)</p>	<p>Hra: Na žraloka. Na kočku a myš. Na peška. Na ježka. ...</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p><i>Vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</i></p>	<p>Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhým, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.</p>	<p>Hodnocení chování vlastního i ostatních dětí dle známých a dohodnutých pravidel (s pomocí učitelka), předcházení konfliktům domluvou, řešení vzniklých sporů rozbořením situace Omluvit se, usmířit se</p>	
<p>Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přesto, že je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p><i>Vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</i></p>	<p>Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého</p> <p>Společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření. Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů na téma vztahů mezi lidmi</p>	<p>Na řidiče autobusu Na vlak Dopravní hry - Na garáže s barevnými předměty, světelná signalizace</p>	<p>„Školka plná zábavy“ Portál</p>
<p>Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj názor, přijímat jiný názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p><i>Rozvoj interaktivních a</i></p>	<p>Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého</p>	<p>Hry: Na peška, Na jelena</p>	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p><i>komunikativních dovedností</i></p> <p>Oprostit se od nepřiměřených projevů sobectví vůči jinému dítěti, spravedlivě se s ním dělit o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p> <p><i>Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností</i></p>	<p>Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách</p> <p>Podpora dětských přátelství.</p> <p>Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry</p>		
<p>Vnímat, co si druhý přeje či nepřeje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním. nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p><i>Vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</i></p>	<p>Podpora dětských přátelství</p> <p>Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému</p>	<p>Zdůvodňování pravidel kolektivního chování a jednání (oheň, voda, vítr, bouře, úraz kamaráda. ...)</p>	
<p>Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p><i>Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými</i></p>	<p>Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých</p>		

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) <i>Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými</i>	Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých	Upozorňovat na nebezpečí - cizí lidé, voda, vítr, oheň, bouře. ...	

Hlavní rizika

- příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí
- autoritativní vedení
- nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- podporování nezdravé soutěživosti
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržení přijatých pravidel, špatný vzor
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce
- nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí

IV. Dítě a společnost

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Uplatňovat základní společenské návyky ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, neskákat do řeči, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p> <p><i>Rozvoj základních společenských postojů, návyků a dovedností dětí</i></p>	<p>Kulturní, resp. kultivované a sociálně pohodové prostředí</p>	<p>Zájezdy na divadelní představení</p> <p>Divadelní představení v MŠ</p> <p>Při každodenním pobytu v MŠ vyžadovat zásady společenského chování (pozdravit, požádat o hračku, poděkovat, používat kapesník. ..)</p> <p>Hra: Na raráška Četba: Náš Adámek Anna Malínská - Kouzelné slovo</p>	
<p>Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p><i>Vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách</i></p>	<p>Každodenní pozitivní vzory chování (zdvořilost, ohleduplnost, citlivost, tolerance)</p>	<p>Knihy: 0 čem si to povídáte?. Miep Diekmannová Povídá se. povídá - Lenčino tajemství (dávat je více než brát)</p>	
<p>Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky. respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p><i>Rozvoj schopnosti žít ve</i></p>	<p>Každodenní pozitivní vzory chování (zdvořilost, ohleduplnost, citlivost, tolerance)</p>		

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p><i>společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</i></p>			
<p>Adaptovat se na prostředí školy i jeho běžné poměry (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi podřídit se názoru skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody <i>Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</i></p>	<p>Příležitost podílet se na vymezení společných hodnot a jasných, smysluplných a co do počtu přiměřených pravidel soužití ve třídě</p>	<p>Pomoc starších dětí mladším zapojit se do kolektivu</p>	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p><i>Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí. přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem). vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</i></p>	<p>Příležitosti poznávat mravní hodnoty v jednání lidí (spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.)</p>		
<p>Utvořit si základní dětskou představu o tom, co je dobře a co špatně, co se smí a co se nesmí (nelhat, nebrat cizí věci, neničit věci kolem sebe, neubližovat, neponižovat. neposmívat se druhým) a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma., v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p><i>Vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách</i></p>	<p>Příležitosti uvědomovat si, že ne všichni lidé se chovají "správně", že se mohou chovat neočekávaně, nevkusně i hrubě a ohrožovat pohodu i bezpečí druhých poučení, jak se v takovém případě chovat a jak se chránit</p>	<p>Příběhy s dětským hrdinou E. Petiška - Příběhy o Martínkovi (0 jabloňce. ...)</p>	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, agresivitu) a bránit se jeho důsledkům, vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají</p> <p><i>Vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách</i></p>	<p>Příležitost podílet se na vymezení společných hodnot a jasných, smysluplných a co do počtu přiměřených pravidel soužití ve třídě</p>		
<p>Chovat se slušně, zdvořile k dospělým i k dětem, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p><i>Rozvoj základních společenských postojů, návyků a dovedností dětí</i></p>	<p>Každodenní pozitivní vzory chování (zdvořilost, ohleduplnost, citlivost, tolerance)</p>	<p>Návštěvy galerií, výstav, divadelních představení</p>	
<p>Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p><i>Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí. přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</i></p>	<p>Různorodé společenské hry a skupinové činnosti (námětové hry, dramatizace, konstruktivní, výtvarné, pracovní apod.), kdy se děti spolupodílejí na činnosti, na jejich výsledcích</p>		

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Zacházet šetrně s hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p><i>Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</i></p>	<p>Vytváření vkusného, esteticky vyváženého a podnětného prostředí</p>		
<p>Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit je (říci, co se mi líbí či nelíbí, co je baví či nebaví a proč apod.)</p> <p><i>Vytváření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění</i></p>	<p>Setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě</p> <p>Seznamování s lidovou slovesností. literaturou, hudbou, kulturními tradicemi, zvyky apod.</p>		
<p>Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin</p>	<p>Estetické a tvůrčí činnosti slovesné, literární a dramatické (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének apod.)</p>	<p>Výtvarné činnosti. Hudební činnosti .Dramatizace pohádek (čepičky, loutky, maňásky). Poslech vyprávěných a čtených pohádek. Konstruování ze stavebnic, přírodnin. „Čtení obrázků“. Překládání papíru do různých tvarů</p>	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
aj.) <i>Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických) produktivních i receptivních</i>			
Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednotlivými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) <i>Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických) produktivních i receptivních</i>	Výtvarné, hudební, hudebně pohybové činnosti podněcující rozvoj tvořivosti, estetického vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu Přípravy společných zábav a slavností (zvyky, tradice, oslavy, sportovní akce, kulturní programy apod.)	Táborák. Zimní radovánky na sněhu a ledu Soutěže. Oslava Dne dětí, Dne matek - kulturní vystoupení Spolupráce se ZŠ - Masopust, Mikuláš Vítání jara	

Hlavní rizika

- nedostatečně kultivované a estetické prostředí s nevhodnými, nepobízivými a nevkusnými podněty, nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- špatný mravní vzor okolí, kdy děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.
- příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek
- nedostatek příležitostí k nápravě nesprávného jednání
- ironizování a znevažování úsilí dítěte
- nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, řešení konfliktů způsobem, který některé dítě vnímá jako nespravedlivé
- málo pozornosti věnované varování a ochraně před možným nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

V. Dítě a svět

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>Osvojit si elementární poznatky o sobě, o rodině, o vývoji, o životě a činnostech člověka, o lidské společnosti, o soužití, zvycích a práci lidí, o přírodě a přírodních jevech, o technických přístrojích, se kterými se dítě setkává doma i ve svém okolí</p> <p><i>Osvojení jednoduchých poznatku o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</i></p>	<p>Přirozené poznávání rozmanitosti světa přírody, kultury i techniky (v prostředí mateřské školy, vycházky do okolí, výlety)</p> <p>Práce s literárními texty, obrazovým materiálem, využívání encyklopedií</p>	<p>Hra Na listonoše - znalost svého jména a příjmení, věk, adresu bydliště a mateřské školy, znát jména dětí ve třídě a příjmení obou učitelek</p> <p>Město - vesnice - rozdíl, charakteristické znaky (pozorování, obrazový materiál) - Kde žijeme my ?</p> <p>Rodina - Struktura rodiny, znalost jména svých rodičů, sourozenců, zaměstnání rodičů, jejich domácí činnosti - jak jim děti pomáhají, rodinné vztahy (dcera, syn, bratr, sestra)</p> <p>Zaměstnání rodičů - význam pro rodinu</p> <p>Předměty denní potřeby - správné pojmenování, typické vlastnosti (potraviny, nápoje, nádobí. ...). účel, osobní hygiena</p> <p>Suroviny pro přípravu pokrmů, jejich původ (poznávání všemi smysly, ochutnávky, pečení cukroví - Vánoce)</p> <p>Obuv, oděv, hračky, hygienické potřeby - znalost účelu a vlastností</p> <p>Barvy - rozeznávání, pojmenování barev základních (červená, žlutá, modrá, zelená, bílá, černá) a rozlišování barvy oranžové, hnědé, šedé, fialové a odstínů</p> <p>Pravé a levé strany vzhledem k vlastní osobě i vzhledem k jiným objektům</p> <p>Práce dospělých a její význam</p> <ul style="list-style-type: none"> - Význam práce lidí, se kterými přichází do styku v mateřské škole - Další druhy práce a řemesel a jejich význam (lékař, učitel, švadlena, topič, zedník. ...) - Na poli - zemědělská technika - Na zahradě a v sadu - nářadí a nástroje - Činnosti strojů při práci člověka, rozdíl mezi prací 	<p>Demonstrační obrázky</p>

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
		<p>strojovou a ruční, úloha člověka, který tyto stroje řídí. obsluhuje - Den matek, Den učitelů, MDD – oslavy.</p> <p>Experimentace, pozorování - poznávání vlastností písku, kamene a vody a umět je označit.</p> <p>Dopravní prostředky - pojmenování, znát účel a rozlišení podle místa pohybu (na zemi. ve vzduchu, ve vodě, ve vesmíru), podle zvuku, podle zvláštních výstražných znamení Světelná signalizace na semaforu - správná reakce – hry. Dopravní značky pro chodce - rozlišování, znalost účelu. Znalost správného chování na ulici, bezpečný pohyb po silnici - dodržování základních pravidel pro chodce, pro hry mimo vozovku.</p> <p>Česká státní vlajka - poznávání, kreslení, malování, kdy a kde se s ní můžeme setkat. Prezident republiky a jeho jméno - obrazový materiál.</p> <p>Představy o čase spojovat s činnostmi dětí. které pravidelně vykonávají, časová období správně pojmenovat (ráno, dopoledne, poledne, odpoledne večer, noc, den) - měření času - režim dne. Orientace a poznávání - současnost, minulost, budoucnost, dnes, včera, zítra, pozítří, dny v týdnu, dny všední, dny volna, sny sváteční. Chápání časového sledu ročních období – jaro, léto, podzim, zima ve spojení s přírodními změnami.</p> <p>Oheň - nebezpečí, využití</p>	

ŠVP pro PV – ZŠ a MŠ Horní Bradlo, okres Chrudim

<p>Orientovat se bezpečně v okolním prostředí, resp. v okolí domova, v prostředí a okolí školy, v obci (ulice, doprava, obchody, lékař a další důležité instituce apod.).</p>	<p>Zaměřené pozorování a sledování skutečných objektů, jevu a dějů z nejbližšího okolí</p>	<p>Orientace v prostorách mateřské školy, správné pojmenování místností, znalost jejich účelu Upevňování znalostí dětí o cestě z domova do mateřské školy a zpět, o významných budovách a jejich účelu</p>	
---	--	--	--

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
všímat si rozmanitostí, změn a dění v nejbližším okolí <i>Vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije</i>		Návštěva základní školy - upozornit na shody a rozdíly v zařízeních MŠ a ZŠ	
Osvojit si elementární poznatky o místě, ve kterém žije, o své zemi a její kultuře, o jiných zemích a kulturách, o zeměkouli, o vesmíru apod. <i>Rozvoj pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí</i>	Seznamování s kulturou místa a prostředí, ve kterém dítě žije, poznávání jejich kultur	Název bydliště (obce, města) a naší země Významné budovy Zajímavosti obce, města Tradice: Vánoce - tradice, navození atmosféry, stromeček, pouštění lodiček - skořápek z ořechů, lití vosku, besídka pro rodiče. ... Velikonoce Tradiční akce naší mateřské školy: Zimní maškarní karneval Vánoční besídka pro rodiče Školní výlet Mikulášská nadílka Koncerty ZUŠ Fotografování dětí Besídka pro veřejnost ke Dni matek Cesta za pokladem Návštěva ZŠ a školní družiny Táborák pro děti, rodiče a veřejnost Návštěvy divadelních představení Plavecký výcvik Rozloučení s předškoláky	
Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody (rostliny, živočichové, krajina, podnebí apod.), tak i svět lidí (tělesné,	Pozorování stavu životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života. poznávání ekosystémů	Příroda - základní podmínky k růstu rostlin, živočichů - zavlažování (děšť, zalévání), světlo, teplo, vzduch Polní plodiny , výrobky z polních plodin Rostliny v lesích, na loukách a rostliny okrasné Stromy - rozlišování stromů listnatých (lesních, ovocných) a jehličnatých, všimnout si rozdílů ve tvaru listů, květů, plodů	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<p>zdravotní, rasové, etické, jazykové, národnostní jiné a rozdílnosti)</p> <p><i>Vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem</i></p>		<p>(kaštan, žalud, šiška. ...) - poznat a pojmenovat 1 -2 stromy listnaté, jehličnaté, ovocné</p> <p>Keře - pozorování - šípek</p> <p>Ovoce - jablko, hruška, švestka, třešně, hroznové víno. meloun. ... (tvar. barva velikost, chuť)</p> <p>Jižní ovoce - pomeranč, banán, ananas, citrón. ... (název. barva, chuť)</p> <p>Zelenina - květák, mrkev, zelí, ředkvička, kedlubna, salát..... pojmenování a poznávání podle vzhledu, vůně. chuti</p> <p>Pokojové květiny - péče o květiny podmínky růstu - poznat a pojmenovat 2 - 3</p> <p>Zahradní květiny - užitek, péče o ně. podmínky růstu - poznat a pojmenovat 2 - 3</p> <p>Luční květiny - poznat a pojmenovat 2 - 3</p> <p>Roční období - časový sled - určit 2 - 3 typické znaky -</p> <p>Podzim - poznávání přírodních jevů (práce na poli. zbarvení listů, sklizeň ovoce, zeleniny, pouštění draků, mlhy, déšť. ...) - pozorování, vlastní pomoc při sklizni ovoce</p> <p>Zima - pozorování přírodních jevů (sněžení, mráz, metelice, led a rampouchy. ...). seznamování s vlastnostmi sněhu, ledu - pokusy, pozorování, vnímání všemi smysly. vnímání krásy zimní přírody, i jednotlivostí - vločka. ojíňený keř, strom. ...</p> <p>Jaro - charakteristika jarního období, jarní počasí, první jarní květiny - poznat, pojmenovat, kvetoucí keře, kvetoucí stromy v parku, kvetoucí ovocné stromy (co se z květů vytvoří, budou-li opyleny včelou (hmyzem) - dlouhodobé pozorování (odkvětání, tvoření plodů)</p> <p>Léto - charakteristika letního období, změny v přírodě (horko, bouřky, blesky - nebezpečí, hromy, slunečno. zataženo, duha, déšť, kroupy. ...) 2 - 3 typické znaky. rozšiřování poznatků o přírodě, vnímání její krásy, učit se ji chránit</p>	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
		<p>Poznávání některých zahradních květin i s jejich názvem Pozorování zrání a dozrávání ovoce (třešně, jablky, jahody, ...) Živočichové: Domácí hospodářská zvířata, jejich mláďata, jejich užitek pro člověka, jejich způsob života - pozorování, obrázkový materiál a rozhovory - rozlišování na základě alespoň dvou typických vlastností - pozorování, obrazový materiál Kde zvířátka bydlí, Život ve vodě a kolem vody - ryby, žáby - pulci, raci - pozorování, obrázkový materiál - rybník, potok, řeka, moře - hrozící nebezpečí (namočení, utonutí) Ptáci - znaky, způsob života (čáp, holub, vlaštovka, vrabec, sýkora, vrána, kos, ...) Volně žijící zvířata - v lese (srnka, zajíc, jelen, liška, veverka, ...) a jejich typické vlastnosti Exotická zvířata - ZOO Hmyz - poznat, pojmenovat (motýl, mravenec, moucha, včela, vosy, slunéčko sedmitečné, pavouk, ...) - poznávat některé vlastnosti - žihadlo, pavučina, med, ... Kosmos - Slunce, Země, planety, měsíc, hvězdy, ...</p>	
<p>Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsob, jakým se chová a žije, ovlivňuje jeho vlastní zdraví i životní prostředí <i>Rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách</i></p>	<p>Kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění a poslech, objevování) Motivované hravé aktivity, ekohry</p>	<p>Ekologické projekty Základní podmínky života: 1) Čistá voda 2) Čistý vzduch - kouření, komíny, auta. ... 3) Čisté prostředí okolo nás 4) Čistý zdravý les (bez odpadků) - kam s odpadky, třídění a úklid odpadů</p>	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
<i>Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</i>		Činnosti, které poškozují zdraví: Kouření. Alkohol. Drogy. Nevhodné chování – úrazy.	
<p>Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví člověka i prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, neničit okolí, neublížovat živým tvorům atd.</p> <p><i>Osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí</i></p> <p><i>Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</i></p>	<p>Pěstitelské a chovatelské činnosti, péče o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí</p> <p>Motivované hravé aktivity, ekohry</p>	<p><i>Pěstitelské a chovatelské práce</i></p> <p>Sklizeň ovoce ze školní zahrady, uskladnění na zimu - pozorování, aktivní pomoc</p> <p>Sypání ptáčkům do krmítka v zimě. Péče o lesní zvěř - kaštany, seno do krmelců. Zalévání květin. Udržování pořádku v areálu MŠ, ale i všude tam, kde se pohybuje</p>	
<p>Uvědomovat si, co je nebezpečné (manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, se zdraví ohrožujícími látkami,</p>	<p>Poučení o možných nebezpečných vlivech prostředí a o způsobech, jak se chránit</p>	<p><i>Seznamování s možným nebezpečím: Péče o své zdraví, ochrana svého zdraví vhodným chováním</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nebezpečí úrazu - na vozovce, při hře, při nekázní 2. Živelné pohromy, mimořádné situace - průtrž mračen – velká voda, zemětřesení... 	

Očekávané kompetence <i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	Hlavní činnosti a příležitosti	Návrh realizace	Poznámky
přírodní a povětrnostní jevy. technické objekty a jevy a další situace, s nimiž se dítě může setkat), odhadnout některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout <i>Osvojení poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy prostředí</i>	Řešení přirozených a modelových situací	3. Bouřka - blesky 4. Nedůvěřovat cizím lidem 5. Neznámé předměty (třaskaviny. výbušniny. ohňostroj petardy) 6. Pozor, zvíře - cizí pes, kočka, had, husy, labuť. ... 7. Bobule v lese (pro ptáky), houby (jedovaté)	

Hlavní rizika

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota se podílet na jejich řešení)
- uzavřenost školy vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění

10. Evaluační systém

Systém hodnocení školy byl projednán dne 31. 8. 2017 na pedagogické radě.

Cílem je, aby kritéria hodnocení byla v souladu s cíli ŠVP a s vyhláškou č. 15/2005 Sb.

Hodnocení není cílem, ale prostředkem ke hledání optimálních cest vzdělávání dětí. Na základě výsledků se rozhodneme, co budeme měnit.

Struktura hodnocení:

Oblast - vymezení oblastí, které chceme hodnotit a dále s nimi pracovat.

Kritéria – stanovení kritérií, které budeme pro hodnocení a vyhodnocování využívat.

Nástroje/ metody - stanovení nástrojů, kterými budeme hodnotit.

Četnost - jak často budeme hodnotit.

Odpovědná osoba – kdo bude proces sledovat.

Analýza a vyhodnocení získaných dat vzhledem ke stanoveným kritériím.

Evaluační zpráva – na jejím základě přehodnocujeme, upravujeme a plánujeme s využitím zjištěných informací – **zpětná vazba**.

Oblasti evaluace a systém hodnocení:

• **Hodnocení ŠVP** (soulad s RVP PV, funkčnost ŠVP).

Pozorování, analýza, čtvrtletně, vedoucí učitelka (VU) a učitelka (U)

• **Hodnocení výchovně vzdělávacího procesu** (prožitkové učení, spontánnost dětí, komunikativnost, tvořivost, převažující aktivita dětí, konkrétnost, situační učení, každodenní prolínání vzdělávacích oblastí).

Rozhovory, diskuze, zhodnocení, denně – ústně, VU, U, děti (D)

• **Hodnocení integrovaných bloků** (jsou IB vhodně připraveny, umožňují dostatečně využívat metod prožitkového a situačního učení, přinášejí výsledky, co chybělo, k čemu je třeba se vrátit, kolik dětí je nenaplnilo).

Analýza IB, týdně – dílčí, měsíčně – U, ročně - VU

• **Hodnocení podmínek vzdělávání** (do jaké míry jsou podmínky naplňovány).

Pozorování, čtvrtletně, zaměstnanci

• **Hodnocení a sebehodnocení pedagogů** (pedagogický styl, cíle a postupy, tvořivost a improvizace).

Rozhovory, diskuze, pozorování, hospitace, sebehodnocení, průběžně, VU, U

• **Hodnocení dětí** (individuálních pokroků).

Sebehodnocení dětí, denně – U, D, hodnocení učitelky – záznamy o dětech, čtvrtletně – U, VU

• **Hodnocení výsledků vzdělávání** (kam jsme došli - změna kvality podmínek)

a vzdělávacího procesu, získané kompetence, vzdělávací cíle).

Hodnotící zpráva, 1x ročně, zaměstnanci, VU, U, rodiče (R)

Vzhledem k tomu, že jsme jednotřídní MŠ, velmi se prolíná hodnocení školní a třídní úrovně. Obě úrovně jsme přestali rozlišovat a hodnotíme komplexně.

Při sebereflexi si denně odpovídáme na otázky:

Co se děti naučily (hodnotíme děti), co se dozvěděly nového (hodnocení výsledků) a čím (hodnocení procesů) se mi podařilo toho dosáhnout (autoevaluace).

Nástroje hodnocení

- Pozorování.
- Rozhovory, diskuse, rozbor.
- Kontrola práce pedagogické pracovnice.
- Hospitace a následné rozbor.
- Analýza třídní a školní dokumentace.
- Analýza integrovaných bloků.
- Porovnávání výsledků s plánovanými cíli.
- Analýza vlastní pedagogické a řídicí práce.

Příloha: Třídní vzdělávací program

Základní škola a Mateřská škola Horní Bradlo, okres Chrudim

TŘÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah je zpracován ve čtyřech okruzích, které jsou rámcové, nastiňují cíle a záměry a stručnou charakteristiku vzdělávací nabídky:

Podzimní putování s Krtečkem

Zimní hrátky s Myškou

Jarní probuzení se Zajíčkem

Letní radovánky se Žabkou

1. okruh – PODZIMNÍ PUTOVÁNÍ S KRTEČKEM

Časový rozsah: přibližně 3 měsíce

Činnostní charakteristika:

Seznámení s prostředím, které dítě obklopuje, s kamarády, učitelkami a zaměstnanci školy, s okolím MŠ. Děti se setkají s barvami v různých podobách, které rozlišují jednotlivé skupiny dětí. Rozloučíme se s létem, přivítáme podzim. V popředí budou výlety do přírody s pozorováním všech znaků podzimu – opadávání listnatých stromů, barvy v přírodě, tvary listů, zvířata, jejich pojmenování a užitek, ukládání k zimnímu spánku, sklizeň všeho, co příroda přinesla, pozorování lidí a strojů, které nám pomáhají, starší děti i poznávání vynálezů techniky. Budeme pracovat s přírodninami, vyrábět narozeninový kalendář, kalendář ročních období apod. Budeme si cvičit jazyčky, rytmizovat říkadla, přichystáme podzimní slavnosti.

Naše záměry:

- seznámíme děti s prostředím, do kterého přichází
- naučíme děti orientovat se v těchto prostorách
- naučíme se znát svoji značku, vnímat své místo ve třídě
- naučíme děti vnímat režimové uspořádání dne
- podpoříme rozvoj hygienických návyků a jejich upevnování
- povedeme děti k projevování svých potřeb
- podpoříme komunikaci dětí v souvislosti s vytvářením nových vztahů v kolektivu
- společně s dětmi si vytvoříme pravidla společného soužití
- povedeme děti k vyjadřování svých pocitů

ŠVP pro PV – ZŠ a MŠ Horní Bradlo, okres Chrudim

- seznámíme děti se všemi, kteří o ně pečují, přiblížíme jim jejich úlohu v péči o ně
- seznámíme děti s prostředím zahrady a blízkým okolím

- pobytem na zahradě školy a v přírodě chceme podpořit tělesný rozvoj a zdraví dětí
- zaměříme se na komunikaci s vrstevníky i dospělými v rámci doznívání adaptačního procesu
- maximálně podpoříme rozvoj tvořivosti a poznání při práci s přírodninami
- povedeme děti k elementárnímu chápání proměn v přírodě
- povedeme děti ke společné účasti a spolupodílení se na společných činnostech

V úrovni kompetencí :

1. kompetence k učení

- budeme rozvíjet schopnosti a dovednosti potřebné k efektivnímu učení

2. kompetence k řešení problému

- povedeme děti k vnímání problémů jako samozřejmou součástí života a učení

3. kompetence komunikativní

- povedeme děti k užívání přirozených prostředků komunikace k vyjádření svých myšlenek, pocitů, názorů
- užívání svých komunikačních schopností k dalšímu učení

4. kompetence sociální a personální

- zaměříme se na schopnost adaptovat se na prostředí a jeho běžné proměny
- chceme, aby se děti spolupodílely na rozhodnutích
- budeme je učit vnímat hodnoty spojené s kultivovanými vztahy mezi lidmi

5. kompetence činnostní a občanské

- povedeme děti k respektování pravidel
- vnímat svou sounáležitost s přírodním a společenským prostředím
- budeme rozvíjet schopnosti a dovednosti dětí potřebné k efektivnímu učení

2. okruh – ZIMNÍ HRÁTKY S MYŠKOU

Časový rozsah: přibližně: 3 měsíce

Činnostní charakteristika

Počasi zimního období, sních a jeho vlastnosti, stavba sněhuláků, bobování, výlet do přírody, hledání lesních zvířátek podle stop, krmení ptáků, vánoční stromek pro zvěř a ptactvo a další pozorování nabídne příroda v zimě. Bílý, modrý, černý papír, sněhuláci, čertíci a Mikuláš bude motivem pro práci s papírem a barvou. Čas vánoc je jako stvořený pro posílení mezilidských vztahů, pro rozhovory na téma rodina, tvorbu dárečků při poslechu koled a seznámení se s vánočními zvyky. Nebude chybět ani pečení vánočního cukroví. Básničky, písně, hudba a pohyb zpříjemní vánoční posezení s rodiči. Navštívíme ZŠ podíváme se na svoje kamarády, společně si zahrajeme na školu. A pak už oslavíme masopust. Vyrobit si společně masky a pustíme se do karnevalového reje.

Naše záměry:

- pobytem na zdravém zimním vzduchu budeme posilovat a otužovat tělesný rozvoj a zdraví dětí

- budeme pozorovat změny v přírodě a její koloběh

- přiblížíme dětem tradice Vánoc

- podpoříme jejich fantazii a kreativitu

- povedeme děti k sociální soudržnosti

- budeme rozvíjet řečové a jazykové schopnosti

- budeme posilovat kultivovaný projev dětí

- podpoříme rozvoj tvořivosti

- budeme posilovat přirozené poznávací city

- budeme posilovat schopnost záměrně řídit svoje chování

- budeme posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním v dětské skupině

- budeme dále společně vytvářet pravidla společného soužití

- budeme se učit chránit prostředí kolem nás a rozpoznávat, že i lidskou činností je možno je poškodit

V úrovni kompetencí

1. kompetence k učení

- podpoříme experimentování a uplatnění získaných poznatků pro další učení

- budeme se učit hodnotit svoje pokroky

2. kompetence k řešení problémů

- budeme se učit řešit náročnější problémy s pomocí dospělého
- budeme podporovat používání číselných a matematických pojmů
- povedeme k pochopení, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli

3. kompetence komunikativní

- povedeme děti k vyjádření svých myšlenek
- komunikovat bez zábran a ostychu
- využívat informační a komunikační prostředky

4. sociální a personální kompetence

- budeme učit děti citlivosti a ohleduplnosti vůči druhým
- prosadit se, ale i přizpůsobit se ve skupině
- povedeme je k samostatnému rozhodování o svých činnostech, vyjádřit svůj názor

5. činnostní a občanské kompetence

- budeme podporovat zájem dětí o druhé, o to co se kolem děje, vážit si práce druhých
- povedeme děti k uvědomění si svých práv a práv druhých
- povedeme děti k uvědomění si, že chováním mohou ovlivnit prostředí ve kterém žijeme

3. okruh - JARNÍ PROBUZENÍ SE ZAJÍČKEM

Časový rozsah: přibližně: 3 měsíce

Činnostní charakteristika

Již název tématu vypovídá o probuzení přírody, ale především i nás po zdánlivém zimním odpočinku. Především sama příroda přichystá řadu pozorování a činností, které s ní souvisí. Bude motivem pro různé výtvarné techniky, pro práci s různými druhy materiálů, barvou i přírodninami. Řada činností bude přenášena ven, zahrada nabídne činnosti spojené s pohybem a experimentováním. Poslech zvuků v přírodě, hry na badatele a ochranáře, vnímání změn počasí, přinese celkový environmentální rozvoj dítěte. Barvy, tvary určování, pojmenování, třídění a orientace, budou pojmy, s kterými se děti při různých činnostech opět setkají. Oslava svátku matek přinese mnoho zážitků a bude dobrou půdou pro téma „rodina“ a vše, co souvisí (maminka, tatínek, jejich profese, sourozenci, prarodiče, chování, vzájemné vztahy a tolerance, poznávání vlastní identity a svého místa nejen v rodině.) Pro tento integrovaný blok bude maximálně využita příroda v okolí mateřské školy a zahrada školy.

Naše záměry:

- přiblížíme dětem tradice jarních svátků

- budeme rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost
- budeme respektovat jeden druhého, vytvářet si další společná pravidla
- osvojíme si další poznatky o svém těle
- osvojíme si schopnost sdělit poznatky formou výtvarnou, pohybovou, hudební
- budeme rozvíjet naše smysly, přechod od konkrétního k názornému
- budeme rozvíjet pozitivní city, podporovat získání sebevědomí
- budeme se učit sebeovládání
- budeme rozvíjet kooperativní dovednosti
- budeme podporovat rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí
- spolupodílet se na estetičnosti prostředí ve kterém žijí
- seznámíme se světem lidí, vytvoříme povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- budeme se učit schopnosti přizpůsobení se vnějšího prostředí i jeho změnám
- budeme dále poznávat naši obec a její okolí

V úrovni kompetencí:

1. kompetence k učení

- povedeme děti k uplatnění získané zkušenosti
- podpoříme slovní aktivitu dětí, porozumění věcem, jevům, dějům, které kolem sebe dítě vidí
- povedeme děti k experimentování a užívání při tom jednoduchých pojmů

2. kompetence k řešení problému

- vést děti k rozlišování řešení, která jsou funkční, a řešení, která funkční nejsou
- chápat, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou

- vést děti, aby se nebály chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. komunikativní kompetence

- podporovat děti v komunikaci samostatně vyjadřovat své myšlenky, vést smysluplný dialog
- budeme průběžně rozšiřovat slovní zásobu
- povedeme děti k dokonalejší komunikaci
- budeme rozvíjet dovednosti, které předcházejí čtení a psaní
- povedeme děti k vyjadřování svých prožitků, pocitů, nálad

4. kompetence sociální a personální

- budeme podporovat vytváření pravidel společenského chování
- povedeme děti k napodobování prosociálního chování mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

5. činnostní a občanské kompetence

- budeme učit děti rozpoznávat své slabé a silné stránky
- povedeme děti k odhadu rizik svých nápadů, jít za svým záměrem, ale také dokázat měnit cesty a přizpůsobit se daným okolnostem

4. okruh – LETNÍ RADOVÁNKY SE ŽABKOU

Časový rozsah: přibližně 1 měsíc

Činnostní charakteristika:

Příroda, počasí, slunce, bouřka, rostliny a jejich plody, zvířata budou předmětem různých pohybových, výtvarných, pracovních, pěveckých činností. Děti se setkají s péčí o druhé v souvislosti s přírodou (včely, mravenci atd.) významem spolupráce, tolerance a ohleduplnosti. Činnosti budou přenášeny ven na zahradu školy nebo do přírody. Stromy, zvířata a jejich mláďata, lesní plody budou předmětem pozorování nebo motivem pro činnosti z nich vyplývajících. Jedním z podtémat vzdělávací nabídky v předprázdninovém období bude také „já a moje tělo“, jak se chránit před úrazy, co nám hrozí ve vodě, co budeme dělat s odřeným kolenem a proč nám včela dala žihadlo. Zařadíme hry s dopravní tematikou a na dopravním hřišti.

Naše záměry:

- podpoříme tělesný rozvoj a zdraví dětí
- budeme podporovat a rozvíjet komunikaci s vrstevníky i dospělými
- posilovat a podporovat vzájemnou pomoc a spolupráci
- budeme učit děti dodržovat pravidla bezpečnosti i bez dohledu dospělých
- budeme učit děti dovednostem jak se chovat u vody, ve městě, na výletě
- vnímat přírodu a život v ní
- procvičíme si časové pojmy
- budeme pracovat s různými výtvarnými technikami v souvislosti s rozvojem grafomotoriky a dalších dovedností
- budeme rozvíjet pěvecké dovednosti
- dále podpoříme rozvoj základních kulturně společenských návyků
- budeme posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem – rodina
- podpoříme získání relativní citové samostatnosti
- budeme rozvíjet schopnost vyjádřit získané pocity a dojmy
- budeme rozvíjet tvořivost, řešit problémy
- podpoříme rozvoj paměti a pozornosti
- podpoříme zájem dítěte o učení

V úrovni kompetencí:

1. kompetence k učení

- podpoříme získání elementárních poznatků o světě lidí, kultury, přírody i techniky
- podpoříme aktivitu dětí a radost z toho, co samo dokázalo
- budeme učit děti ohodnotit své osobní pokroky

2. kompetence k řešení problémů

- budeme děti učit řešit problémy na základě vlastní zkušenosti
- povedeme děti k schopnosti rozlišení ,která řešení vedou k cíli a která ne
- povedeme děti k pochopení, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli

3. kompetence komunikativní

- budeme učit děti domlouvat se gesty i slovy
- povedeme děti ke komunikaci bez zábran a ostychu
- budeme děti seznamovat s tím, že lidé se domlouvají i jinými jazyky

4. sociální a personální kompetence

- povedeme děti aby byly schopné se ve skupině vrstevníku prosadit se, ale i podřídit
- povedeme děti k dodržování společných pravidel
- budeme je učit uvědomění si, že za sebe a své jednání odpovídá a nese důsledky

5. činnostní a občanské kompetence

- povedeme děti učit se plánovat a organizovat svoje činnosti a hry
- budeme učit děti smyslu pro povinnost ve hře i práci
- budeme vytvářet v dětech povědomí o tom, že činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem, a že naopak lhostejnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.

1.okruh – PODZIMNÍ PUTOVÁNÍ S KRTEČKEM

Blok: Čaruj, čaruj zkrátka, otvírej Studánko vrátka...

Témata:

Září klíčkem otáčí, odemyká školku (přivítání dětí v novém školním roce, prostředí a okolí školy)

Vzpomínáme na prázdniny (prázdninové zážitky, loučení s létem)

Vlaštovičky povídaly, že za chvíli poletí (babí léto, odlet ptáků)

Náš táta šel na houby (prostředí lesa, houby, plody stromů)

Blok: Koš plný vitamínů

Témata:

Zeleninu rádi jíme (zelenina – poznat a pojmenovat dle vzhledu, chuti)

Máme rádi ovoce (ovoce – poznat a pojmenovat dle vzhledu, chuti, vůně)

Na poli (polní plodiny)

Blok: Hrajeme si s podzimem

Témata:

Stromy jako malované (listnaté a jehličnaté stromy)

Padá listí zlaté, rudé (krásy podzimní přírody, podzimní plody)

Martin veze první sníh (Svatý Martin, počasí na podzim)

Zvířátka v podzimním lese (volně žijící zvířata)

Přezimování zvířat

2.okruh – ZIMNÍ HRÁTKY S MYŠKOU

Blok: Jsou tu zase po roce sněhobílé Vánoce

Témata:

Čtyři adventní svíce(advent, tradice, zvyky)

Čertíci t'ukají na dveře (Svatý Mikuláš, nadílka)

Půjdeme spolu do Betléma (vánoční tvoření, příběh o narození Ježíše)

Spí v jesličkách, tiše spí malý král (vánoční písně a koledy, setkání, nadílka)

Blok: Zima je, zima je, každý se raduje

Témata:

My tři králové jdeme k vám (svátek Tří králů)

Kdo tu skákal hop a hop, sníh nám poví podle stop (ptáci v zimě, krmítka, stopy)

Zvěř v zimě (stopy)

Postavil jsem sněhuláka na stráni (znaky zimy, počasí, zimní radovánky)

Blok: Ve zdravém těle zdravý duch

Témata:

Hurá na boby (zimní sporty)

Šimon onemocněl (oblečení, péče o zdraví, lidské tělo)

Protidrogová prevence

Haló, pane Karnevale, račte dále, račte dále (lidové tradice – masopust, karneval)

Jdeme z pohádky do pohádky

3. okruh – JARNÍ PROBUZENÍ SE ZAJÍČKEM

Blok: Poslouchejte, děťátka, jaro ťuká na vrátka

Témata:

My jsme sněženky, jarní panenky (první jarní květiny)

Zimo, zimo, táhni pryč (loučení se zimou, proměny počasí, znaky jara)

Stojí ohrádka a v ní zvířátka (domácí a hospodářská zvířata)

Malé kotě spalo v botě (zvířecí mláďata)

Blok: Nasedat, jedeme

Témata:

Jede vláček kolejíček (dopravní prostředky)

Děti, pozor, červená (doprava, dopravní značky, bezpečnost)

Blok: Velikonoce – Pomlázka se čepejří

Blok: Já a moje rodina

Témata:

Moje maminka

Mamko, maminko, k svátku ti chci přát (Svátek matek)

U nás doma (rodina)

Hádej, kde já bydlím (místo, kde žiji)

Ten dělá to a ten zas tohle (řemesla a povolání)

4.okruh – LETNÍ RADOVÁNKY SE ŽABKOU

Blok: Čaruji, čaruji zkrátka, zavírej Studánko vrátka...

Témata:

Všechny děti mají svátek (MDD, Země dětí – národnosti)

Dneska jedem do ZOO (cizokrajná zvířata)

Polámal se mraveneček (hmyz)

Na louce a u řeky (život na louce a u vody, luční květiny)

Těšíme se na prázdniny (rozloučení s předškoláky, činnosti dětí v létě, znaky léta)

Třídní vzdělávací program

Plán: od do

BLOK:

Téma:

Didakticky cílené činnosti:

1. Dítě a jeho tělo:

Dílčí vzdělávací cíle:

Činnosti:

2. Dítě a jeho psychika:

- **Jazyk a jeho řeč**

Dílčí vzdělávací cíle:

Činnosti:

- **Poznávací schopnosti**

Dílčí vzdělávací cíle:

Činnosti:

Dílčí vzdělávací cíle:

Činnosti:

3. Dítě a ten druhý:

Dílčí vzdělávací cíle:

Činnosti:

4. Dítě a společnost:

Dílčí vzdělávací cíle:

Činnosti:

5. Dítě a jeho svět:

Dílčí vzdělávací cíle:

Činnosti: